

MAANDSCHRIFT VOOR

BIJENTEELT

Op Zaterdag 24 Februari werd de proefbijenstal „Ambrosiushoeve” van de Bedrijfsraad plechtig geopend. Op blz. 40—41 geven we een kort verslag van deze grote gebeurtenis voor de Nederlandse bijenteelt.

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant.

Speurbijtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

H. J. van Dam

JUBBEGA Fr.

Bijenpark-Magazijn van Imkersartikelen
Telef. 103 Hoornsterzwaag
Postgiro no. 217250

Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt uit grote voorraad en tegen de laagst mogelijke prijzen. Verschillende artikelen zijn in prijs verhoogd. Kunstraat kost thans . . . f 6.50 per kg

Zend nu Uw was ter verwerking tot kunstraat. Werkkloon zuivere was tot kunstraat nog f 1.— per kg.

Wij vragen steeds zuivere Bijenwas en Raatwas te koop tegen de hoogste prijs.

Onze nieuwe prijscourant komt spoedig en wordt dan aan onze bekende adressen toegezonden.

Wij kopen:

RAAT-, SLINGER- en PERSHONING; RUWE- en ZUIVERE Bijenwas voor hoge prijzen.

Aangeb. 6 r. Eng. Bijenkastjes en Bevruchtungskastjes. Kunstraat in alle maten voor dagprijzen.

Chemische Industrie GELBY Lochem
De Gelderse Bijenstand „ARKADIA” - Tel. 827

TE KOOP GEVRAAGD:

eerste kwaliteit blanke Heidehoningraat, Klaverhoning en Heide-slingerhoning. Verder: Rietsche Kunstraatpers, Simplexmaat, liggend raam.

MODEL-IMKERIJ DE HONIGH-HOF
HARFSEN - Telefoon 42

BEVRUCHTINGSSTATION „CARNIOLA”

heeft thans af te geven voor uw moerloze volken, overwinterde Krainer-Nateelt Koninginnen I generatie. In het a.s. kweekseizoen een beperkt aantal Krainer-Nateelt Koninginnen I generatie, direct gekweekt van Orig. Krainer Koninginnen van JAN STRGAR en bevrucht door Orig. Krainer Darren. (Niet te verwarren met de z.g. Oostenrijkse Carnica.) Tevens a.s. seizoen te leveren prima geïmporteerde Italiaanse Koninginnen. Tijdig bestellen s.v.p.

„BIEËNHOF”, SOESTERBERG, TELEFOON K 3403-369

FEEKA FEITEN

Bent U van plan in 1951 enkele goede Moeren aan te schaffen? Zie onderstaand wat wij voor U kunnen doen.

Origin. Carnica Moeren m. certificaat p. st. f 25.-
Nateelt Carnica Moeren (in Nederland gekweekt) p. st. f 12.50
Beide soorten in de loop v/h seizoen leverbaar. De voorraad is beperkt. Aflevering dus in volgorde van binnenkomst der orders.
Ongeveer half Mei beschikbaar: ± 50 stuks
Hollandse overjarige Moeren per stuk . f 7.50
Stuifmeel Vallen (soort van de kast opgeven).

Eijenkasten. NU nog voor lage prijzen.

Vraagt om toezending van onze

NIEUWE PRIJSCOURANT met brochure.

FEEKA HANDELSONDERNEMING
Duinweg 14 - Soest - Zuid - Telef. K 2955-2103

N.V. BIJENSTAND

„Mellona”

SANTPOORT

GROOTSTE BIJENTEELTBEDRIJF IN NEDERLAND

Fabriek van
BIJENWONINGEN
en
GEREEDSCHAPPEN
voor Bijenteelt.

Binnenkort verschijnt ons „MELLONA”-nieuws met een keur van artikelen en verrassende aanbiedingen!!

TELEFOON 8225 en 8610

NU IS HET BEROEMDE BOEK VAN
VON FRISCH

voor iedere imker toegankelijk; er komt binnenkort een voortreffelijke Nederlandse vertaling uit onder de titel:

DE HONINGBIJ

Het voorwoord is geschreven door

Dr. A. Minderhoud

Het is een boek van groot formaat, met ongeveer 120 illustraties en het kost in fraai linnen band f 6.45.

Vóór 1 Mei besteld echter slechts f 5.45.

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v.
d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

Verschijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

EINDELIJK kwam de langverbeide reinigingsvlucht en menigeen heeft kunnen genieten van het levendig gedartel en het mooie weer. Een enkele nieuwsgierige moest zich natuurlijk al eens op de hoogte gaan stellen van de toestand in kast of korf. Enkele kleine volkjes hebben dit hoogtepunt na de winterzit niet meer mogen beleven, zelfs viel daar roer te constateren. Ook is het wel opgevallen, dat hier en daar veel dode bijen onder de volken te vinden waren, dit behoeft evenwel geen andere oorzaak te hebben, dan dat veel oude bijen mee overwinterden en gedurende de winter geleidelijk stierven.

Met dit al kondigt zich tevens het voorjaar aan. Begin Februari bloeide op verschillende plaatsen de hazelaar al volop. Ook de crocussen lieten zich reeds zien en met de sneeuwkllokjes, wilg e.a. vormen zij in Maart de eerste bronnen. Het begin is er. De natuur ontwaakt en daarmee komt er leven in de volken.

VOOR BEGINNERS

Verscheidene volken hadden zelfs voor de reinigingsvlucht al een broednestje gevormd, want tussen het afval op de bodemplank kon men al beschadigde jonge larven aantreffen.

Er valt dan ook een groot verschil op te merken tussen de bijenvolken op een stal onderling. Het ene begint vroeg met de broedaanzet en een ander wacht dikwijls zolang, dat we het reeds van moerloosheid gaan verdenken. In het algemeen moeten we er echter op rekenen, dat het voedselverbruik van Januari af snel groter wordt. Verminderde het gewicht gedurende de wintermaanden ong. 1½ kg per maand, in Februari, maar vooral in Maart en April, wordt het veel meer en dat maakt deze maanden voor bij en imker gevaarlijk. De temperatuur van het zich uitbreidende broednest moet constant op ong. 35° C. worden gehouden, de larven vragen veel voedsel en water, de grotere activiteit van het gehele volk kost voedsel, waarom het dan geen wonder is, dat juist in deze tijd veel volken, die goed aan de reinigingsvlucht hebben deelgenomen, toch later van honger omkomen. Zo kunnen we op onze stal wel eens bijen uit een kast of korf te voorschijn zien komen, die niet in staat zijn tot vliegen, maar toch de woning in de steek laten; dit zijn hongerbijen. Later in de tijd, op een mooiere dag, leveren gebreklijgende volken een hongerswerm.

In deze maand houden we op een mooie dag eens een bijen-inspectie. Eerder zijn we toch niet tevreden. Echter moet men leren zijn volken te beoordelen op het oog en het gevoel. De algehele toestand is gemakkelijk te overzien in een korf of kast aan de bezetting der raten en het gewicht van het geheel. Het bespaart op de duur heel wat werk.

Zijn de kasten of korven te licht, voert dan zoveel mogelijk op de wijze als eerder werd aangegeven; het is evenwel nodig dat de bijen in deze tijd direct met het voer in aanraking komen, omdat ze zich maar heel weinig van de tros verwijderen.

Warm toedekken is nu ook gewenst, waarvoor verschillende materialen gebruikt kunnen worden, nl. kleedjes, zakken, platen zacht-board, stromatten en los stro. Dit laatste geeft vaak heel wat losse korte delen, wat hinderlijk is bij het nazien, waarom we dit beter in een zak wikkelen.

In Maart moet ook de grondslag worden gelegd voor de ontwikkeling van sterke volken voor het benutten van de voorjaarsdracht. We kunnen daartoe op het

Max Hazelaar:
Wijs mij de plaats, waar gij wilgen
gestekt hebt

Nar de Dar

HONINGHANDEL

Wij spraken met... het Hoofdbestuurslid de heer A. Vink

— Mijnheer Vink, als er over honinghandel gesproken wordt in het Hoofdbestuur, in Commissievergaderingen en in de vergaderingen van de Bedrijfsraad, staat u altijd gereed met een schat van gegevens. Mag ik u eerst vragen of naar uw mening import van honing overbodig is?

— De Nederlandse bevolking, meneer Groenveld, consumeert betrekkelijk weinig honing. Alleen in de oorlog en in de eerste jaren na de oorlog was de vraag groter dan het aanbod, hetgeen begrijpelijk is, omdat de boterhambelegging nogal schaars was. Daarna is de vraag naar honing voor consumptief gebruik af- en het aanbod toegenomen, mede ook door de gedaalde koopkracht. Toch is onze eigen productie niet voldoende om elke verbruiker te voorzien. En dan zie ik als verbruiker niet alleen het publiek, maar ook de industrie. Vóór de oorlog was het gebruik door bijv. koekbakkers tamelijk hoog. De oorlog heeft ook hierin verandering gebracht. Deze groep van verbruikers is namelijk noodgedwongen op een vervangingsmiddel van honing moeten overgaan, welk vervangingsmiddel de honing in vele gevallen geheel heeft verdrongen. Niettemin zal deze groep een belangrijke hoeveelheid honing kunnen blijven afnemen. Aan de vraag van die zijde kunnen onze honingproducenten evenwel lang niet voldoen, zodat vooral die groep op honingimport is aangewezen. De import bedroeg voor de oorlog enkele miljoenen kilogrammen per jaar, zodat de import van thans nog niet behoeft te verontrusten. Wat wél verontrust is de **prijs** van de buitenlandse honing. Maar hiermede be-

(vervolg van pag. 33)

eind van Maart gaan drijfvoeren met verdunde suiker- of honingoplossingen en dit ook regelmatig volhouden. Vergeet echter niet, dat de volken zelf over een flinke voedselvoorraad moeten kunnen beschikken. Korfinkers kunnen ook drijfvoeding toepassen, zij het dan met het doel de bijen zwermrijp te maken. De voerschaal moet zo hoog mogelijk worden aangebracht, zodat het de zitplaats van de tros raakt. Meest laat men de korven maar aan haar lot over en de eerste zwermen komen dan wel eens in Juni of zelfs nog later. Het doel móet zijn, dat eind Mei tot midden Juni het zwermen achter de rug is, dus vóór dat de hooitijd in vele streken alle aandacht vraagt. Niet voor niets zegt men: „Zwermen in Mei, vette volken op de Hei!”

Drijfvoeren kan voor de kastmakers evenwel een bezwaar met zich brengen; de op vlieghoogte gebrachte bijen kunnen in de drachtijd gemakkelijk tot zwermen overgaan als de dracht- en weersomstandigheden tegenwerken, doch meestal zijn voldoende ruimte en een flinke drachtperiode waarborgen, dat dit zwermen geruime tijd wordt uitgesteld. Risico moeten we echter steeds durven nemen.

Het is weder tijd van suiker bestellen. Zorg er voor dat ook voor de zomenmaanden steeds suiker in voorraad is; we zullen zien, dat we dán ook suiker nodig hebben, willen we uit de bijen halen wat maar mogelijk is. Een paar kilo suiker extra voeren kan een flinke honinggoogst doen opbrengen. A.

treed ik een ander terrein. Uw vraag beantwoord ik dus volmondig met: neen.

— Er moet dus honing worden ingevoerd en het zou onredelijk zijn ons daartegen te verzetten. Nu kunnen andere landen, zoals u al liet doorschemeren, honing goedkoper produceren dan wij. Daardoor dreigt de import zo groot te worden, dat onze Nederlandse honing niet meer aan bod komt, tenzij wij:

- onze eigen productiekosten drastisch verlagen, óf
- op de een of andere wijze de buitenlandse honing zo zwaar belasten, dat wij daartegen kunnen concurreren.

Wat is uw mening hierover?

— Uiteraard dient al het mogelijke te worden gedaan de productiekosten zo sterk mogelijk te drukken. Men kan het ook anders stellen, door te zeggen: dat al het mogelijke moet worden gedaan om de honingproductie op te voeren. Maar als én het één wordt gedaan én het andere niet wordt nagelaten zijn wij een heel eind op streek. De wijze waarop een en ander kan worden gedaan is al meermalen in ons Maandschrift besproken, zodat ik hierop niet verder behoef in te gaan.

Het zwaar of zwaarder belasten van buitenlandse honing bij invoer, dat wil zeggen een hoog invoerrecht leggen op honing, is niet gemakkelijk uitvoerbaar. En dan wil ik slechts wijzen op de bestaande tolunie tussen ons land, België en Luxemburg, als gevolg waarvan Nederland de hoogte van het invoerrecht niet autonoom kan wijzigen. Ik laat dan nog buiten beschouwing de omstandigheid dat het leggen van een hoog invoerrecht op een bepaald product bijna altijd tegenmaatregelen van de betrokken landen uitlokt ten aanzien van producten die ons land moet uitvoeren. De kans dat de Nederlandse regering stappen zou willen ondernemen om het invoerrecht op honing drastisch te verhogen, acht ik dan ook onder de gegeven omstandigheden uitgesloten.

— Door invoerechten enz. kunnen we dus geen mogelijkheid scheppen om het tegen de concurrentie van de buitenlandse honing op te nemen. Dan bestaat er nog een derde mogelijkheid: kunnen we de invoer van buitenlandse honing op de een of andere wijze beperken? Ziet u in deze richting een oplossing?

— De **mogelijkheid** tot beperking van de invoer bestaat altijd. Maar óf de Overheid dat alleen voor honing zou willen doen is een vraag, die wel in ontkennde zin zal worden beantwoord. Dit acht ik, gezien de ontwikkeling van onze buitenlandse handel, logisch. Het gaat bij invoer niet uitsluitend om verbruik in eigen land, maar ook om een mogelijkheid voor export te scheppen, hetzij als zodanig, hetzij verwerkt in andere goederen. Zo zijn in de jaren 1949 en 1950 belangrijke hoeveelheden honing naar Duitsland uitgevoerd.

— Ziet u andere mogelijkheden om de toestand te verbeteren, meneer Vink?

— Deze vraag is vlugger gesteld dan beantwoord. Vanzelfsprekend zijn er mogelijkheden. Ons Maandschrift geeft daarvan in de vorm van ingezonden stukken blijk. Maar de veelheid van gedachten, die daarin tot uitdrukking is gebracht, geeft niet een vaste lijn te zien. In dit korte interview kunt u dat ook van mij niet verwachten. Toch wil ik proberen een weg uit te stippen, die mogelijk zou kunnen leiden tot een oplossing, zij het na nog veel voorbereidend werk.

- a. In de eerste plaats moet er een verbod komen om buitenlandse honing, al dan niet vermengd met ons inlands product, in de kleinhandel te brengen. In tijden van schaarste, dus in tijden, waarin de productie niet aan de vraag kan voldoen, wordt voor een bepaalde hoeveelheid ontheffing van het verbod verleend onder voorwaarde, dat het product duidelijk als buitenlandse honing ten verkoop wordt aangeboden.
- b. De Nederlandse imkers moeten verder t.z.t. worden verplicht alle zelfgeogste honing, die zij niet zelf rechtstreeks aan het publiek hebben kunnen verkopen, tegen een vooraf vastgestelde minimumprijs, af te leveren aan de verenigingen of aan daarvoor in aanmerking komende handelaren. De prijs wordt jaarlijks vastgesteld. Ook de doorverkoop en de winstmarge geschieden naar vaste maatstaven.

De heer Vink: „Naar mijn mening moeten we ons allereerst bij de grondbeginselen houden...”

In deze twee punten heb ik de grondgedachte geformuleerd. De moeilijkheid is natuurlijk hier het uitvaardigen van voorschriften, die bindend zijn. Trouwens er is een groot aantal moeilijkheden, dat een oplossing moet vinden. Maar moeilijkheden zijn er nu eenmaal om te worden overwonnen. Het gaat er maar om of de bestaande verenigingen elkaar kunnen vinden om een zo groot mogelijke vuist te maken, teneinde met klem van redenen de oplossing bij de Overheid te kunnen bepleiten. Hoe jammer dat er hier in Nederland niet één nationale vereniging is! U vergeve mij deze verzuchting, mijnheer Groenveld.

Ongetwijfeld zal door uitwisseling van gedachten dit ruwe plan eerst nog moeten worden bijgewerkt, uitgewerkt en mogelijk geheel omgewerkt. Wellicht wordt daaruit een nieuw plan geboren dat veel aannemelijker en gemakkelijker aanvaardbaar is. Ik zou dat van harte toejuichen. Vast staat, dat er iets moet worden gedaan. En bij dit alles moet het werken aan een beter en goedkoper bedrijfsmethode niet worden veronachtzaamd. Het zoeken naar een oplossing voor de garantie, dat de Nederlandse honing, die op de markt wordt gebracht, ook die naam waard is, mag niet worden nagelaten. Zo is er nog heel veel werk, dat waard is om met inspanning van alle en aller krachten tot uitvoering te brengen.

— Kunt u, zonder voorbarig of indiscreet te zijn, iets mededelen omtrent hetgeen de Bedrijfsraad gedaan heeft om tot verbetering te komen?

— De Bedrijfsraad heeft op het gebied van het honingprobleem al veel nuttig werk verricht. Zoals bekend is er een honingcommissie ingesteld met de taak wegen te zoeken en aan te geven op welke wijze de moeilijkheden kunnen worden opgelost. Onafhankelijk hiervan is de Bedrijfsraad bezig Overheidsinstanties te doordringen van de moeilijkheden, waarmee de imkers hebben te kampen. Tot tastbaar resultaat heeft dit jammer genoeg nog niet geleid.

— Dat lijkt dus niet erg hoopvol. Nu een vraag op heel ander terrein. We hebben, tot September 1950, 700.000 kg honing uitgevoerd. Die honing heeft een prijs opgebracht, die me deed schrikken, nl. f 1,31 per... kg! Ik vraag me af, wat de Nederlandse imkers voor deze honing hebben gekregen, want in de prijs van f 1,31 per kg zitten nog alle kosten en de winst van de exporteur. Kunt u hierover uw mening zeggen?

— Ik zou hier de uitvoer tegenover de invoer willen stellen. En dan zien wij, dat volgens de cijfers van het Centraal Bur. voor de Statistiek over dezelfde periode tegenover een invoer van 1.429.000 kg tegen gemiddeld f 0,65 per kg een uitvoer staat van 708.000 kg tegen gemiddeld f 1,15 per kg. Hier zit dus nog een behoorlijke winstmarge in. Doch bij im- en export moet men zich niet al te blind staren op de prijzen. Koersverschillen kunnen van invloed zijn, maar ook hetgeen men met de buitenlandse betaalmiddelen kan en mag doen.

— En nu mijn laatste vraag: geven de artikelen, die de laatste tijd in ons Maandschrift verschenen zijn met betrekking tot de honinghandel u nog aanleiding tot opmerkingen?

— Ik hecht zeer veel waarde aan de mening van onze leden. Wij kunnen het niet anders dan toejuichen, dat zovelen naar de pen hebben gegrepen om hun gedachten aan onze lezers voor te leggen. Maar de veelheid van gedachten werkt wel eens verwarrend, waardoor velen door de bomen het bos niet meer zien. Naar mijn mening moeten we ons allereerst bij de grondbeginselen houden. Deze moeten voorrang hebben. Als het vorenstaande daaraan kan meewerken voel ik mij voldoende beloofd. Overigens vormen de artikelen voldoende aanleiding om deze op afdelingsvergaderingen te bespreken in een sfeer van begrip en vertrouwen.

— Meneer Vink, ook aan u mijn hartelijke dank voor de serieuze beantwoording van mijn vragen. U zult er wel mee accoord gaan, dat ik de grondbeginselen, waarvan U spreekt, vet laat drukken. Met dat tweede grondbeginsel betreden we het terrein van de honingverkoop en ik hoop in het eerstvolgende nummer van ons Maandschrift een plaats vrij te maken voor een vraaggesprek met een deskundige op dat terrein.

de LEZER LEZER schrijft

HONING EN ALCOHOL.

Voor het eerst sedert 1936, toen ik met imkeren begon, heb ik met wrevel ons mooie Maandblad „Het Groentje” weggelegd. Want sedert die tijd heb ik voor 't eerst gelezen, dat iemand de raad geeft voor huiselijk gebruik de kostelijke honing door alcohol te bederven.

Een teken des tijds, nu we ook vrouwen achter een borrel zien zitten.

Mijn 54-jarig geheelonthouderschap geeft me, geloof ik, wel het recht in 't Groentje een gezonder geluid te laten horen. Het zij mij vergund aan onze leden de raad te geven: Maak van onze heerlijke honing geen alcoholische drank voor huiselijk gebruik, houdt alcoholica ver van U en uw huiskamer, ook en vooral, ja in de eerste plaats ter wille van onze kinderen.

Den Haag.

M. ZWAAGDIJK.

Ook de heer J. Ledegang te Beverwijk is het met de schrijver van het bewuste artikel niet eens en hij protesteert tegen het vermengen van ons kostelijk product met alcohol, vijand van mensen en bijen.

Koninginnekeekweek-kwesties (V)

Kweekvolken -
Algemene wenken - Zander

Bij de verouderde methodes werd het volk, waarvan men telen wilde, het stamvolk, ook voor de teelt zelf gebruikt. Het volk zette doppen aan op het eigen broed. De doppen werden later uitgesneden en gebruikt. Voor wie maar een enkele maal een gering aantal cellen nodig heeft, is deze oude methode ook nu nog wel bruikbaar. Doch voor een wat uitgebreider vorm van koninginneteelt, die van een uitstekende koningin grotere aantallen dochters verlangt, schiet ze hopeloos tekort. Quinby, met zijn kernvolksjes-methode sloeg als eerste de nieuwe

weg in. De weg n.l. die leidde naar het tot doppen laten verwerken van het broed van een stammoer in andere volken. Met het stamvolk zelf wordt dan niet gemanipuleerd, het dient slechts om rustig voort te gaan „teeltstof”, dus jonge larfjes te leveren. De moderne koninginneteelt kan dan ook in twee onderdelen worden gesplitst:

- Op een bepaalde wijze wordt een volk, het kweekvolk, gereed gemaakt voor het aanzetten van moercellen.
- Het broed van het stamvolk wordt bewerkt, waarna het in de volgens a. gereed gemaakte kweekvolken wordt gebracht ter verwerking tot jonge koninginnen.

Er bestaat een keur van methodes om het onder a. en b. genoemde te bereiken.

Laten wij eerst eens nagaan, hoe wij punt a. kunnen verwezenlijken, dus: op welke wijze kunnen wij de bijen bewerken, om ze tot het aanzetten van cellen te brengen?

Eerst een paar algemeenheden:

Koninginneeteelt buiten het seizoen is af te raden. De beste tijd is: van einde Mei tot Augustus. Voor of na die tijd is het moeilijk, de bijen een voldoende aantal cellen te laten bouwen. Het ligt voor de hand, dat het eigenlijke zwermseizoen voor de koninginneteelt het geschikteste is. Het cellenbouwen zit de bijen dan a.h.w. in het bloed. Ook de volkssterkte zal dan een maximum bereikt hebben.

De mogelijkheid cellen buiten het seizoen te laten bouwen is wel aanwezig, doch het aantal cellen zal kleiner zijn en men zal zijn toevlucht moeten nemen tot dwangmaatregelen (Alleys zwermkistmethode).

Wie geheel vrij is in het bepalen van de datum, waarop geteeld zal worden, doet goed het moment af te wachten, waarop het kweekvolk zwermrijp is.

Bij het kiezen van het kweekvolk dient veel aandacht te worden besteed aan de volkssterkte. Het kan nooit sterk genoeg zijn. Een volk, waarvan het broednest twee broedbakken beslaat, is verre te prefereren boven een volk, dat het maar tot één broedkamer heeft gebracht. Ook zal het kweekvolk in een welvarende toestand moeten verkeren, dus met volop honing en stuifmeel in de raten. Is de voorraad krap, dan voedselraten van andere volken inhangen!

Nog een belangrijk punt: de teelt lukt het beste gedurende fraai weer en voortdurende dracht.

Bij gebrek hieraan, zullen wij het kweekvolk warm afdekken en iedere dag, dat de bijen met het bouwen van cellen bezig zijn, verdunde en verwarmde honing voeren. Met suiker kan het ook, doch men vreest, dat suikervoeding de kwaliteit van de moeren zal verminderen. Zijn de weersomstandigheden ongunstig en laten wij maar een enkele dag het voeren achterwege, dan kan dat een aantal doppen kosten. De bijen bijten in zo'n geval eenmaal aangezette doppen gaarne weg.

Het devies is dus: **bij geen dracht regelmatig voeren.** Het hoeft niet veel te zijn, een jampot vol per dag is voldoende.

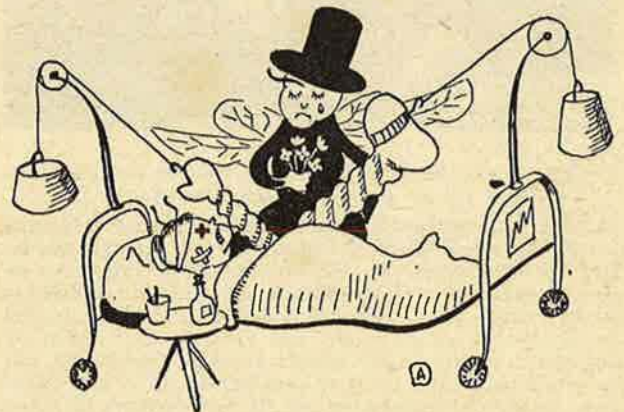
Wat mij vaak is opgevallen is het grote verschil in prestatie tussen de kweekvolken onderling. Uiterlijk kunnen de kweekvolken weinig verschillen, doch het aantal afgeleverde moercellen loopt meest ver uiteen. Zal het ene volk het gemakkelijk in een serie tot 40 brengen, een ander volk presteert er in diezelfde tijd niet meer dan 10—15. Als regel kan gezegd worden, dat zwermtrage bijen het er het slechtst afbrengen.

Een sterk volk onvervalste zwermduivels echter kan de koninginneteler veel plezier bezorgen.

Nog een punt van belang is de leeftijd van de bijen. Het voedsel voor de koninginnelarve bestaat uitsluitend uit het door de jonge bijen afgescheiden voedersap. Alleen bijen met een leeftijd van 7—15 dagen kunnen dit hoogwaardige voedsel produceren. Voor de teelt moet het kweekvolk dus een leger bijen van 7—15 dagen oud tot zijn beschikking hebben. Daar aangenomen wordt, dat de hoeveelheid jong broed evenredig zal zijn aan het aantal aanwezige voedsterbijen, kiezen wij als kweekvolk gaarne een volk, dat ruim in zijn jonge broed zit.

En nu de methodes om de kweekvolken gereed te maken. Om te beginnen de eenvoudige methode, door Zander gepropageerd.

Men neme: een voor de teelt geschikt volk en men vange de moer uit. Nu wachte men 9 dagen. Dan opent men, gewapend met het imkersmes, het volk. Want de

De cellen waren „wild”.

bijen zullen op het eigen broed doppen hebben aangezet en deze zijn volgens berekening nu alle gesloten, aangezien het van eitje tot gesloten cel 9 dagen duurt. Deze cellen, die men „wilde cellen” noemt, worden nu alle gewetensvol vernietigd. Geen een overslaan, anders mislukt de gehele teelt.

Nu is het volk gereed om de teeltstof, het bewerkte jonge broed van de stammoer, te ontvangen. Immers, het eigen broed is te oud geworden voor het telen van koninginnen en de bijen zullen dus noodgedwongen hun celbouwactiviteit moeten bepalen tot de aangeboden teeltstof. Het teeltvolk wordt nu weer enige tijd met rust gelaten.

De tiende dag zullen de doppen gereed zijn, om geoogst te worden. Immers de teeltstof heeft bestaan uit larfjes, van ong. 24 uur oud. Van pas-gelegd eitje tot volwassen moer duurt 15—16 dagen. Wij trekken drie dagen af voor het ei-stadium, daarna nog 24 uur voor de larve, (vervolg op pag. 37)

Bijen in de Boomgaard

Zoals in het vorige nummer nog kon worden medegedeeld, hebben de Bedrijfsraad en de Fruitteeltorganisaties voor het plaatsen van volken in de boomgaarden de volgende vergoedingen vastgesteld:

- voor kastvolken f 6,— per volk;
- voor korfvolken f 5,50 per volk.

De kosten voor vervoer der bijenvolken heen en terug komen voor rekening van de fruitteler.

Voor bijenvolken, die geplaatst worden in kassen (en daar grotendeels verloren gaan) is de vergoeding vastgesteld als volgt:

- voor kastvolken f 12,— per volk;
- voor korfvolken f 11,— per volk.

De kosten voor vervoer der bijenvolken heen en terug komen voor rekening van de fruitteler.

Deze vergoedingen zijn vanzelfsprekend slechts bedoeld als een richtlijn, dus als een maatstaf waaraan zowel de fruitteler als de imker enig houvast kunnen hebben.

Verder werd overeengekomen, dat voor 1951 weer zullen gelden de voorwaarden, die golden voor 1949; wij drukken die hierbij af.

Imkers, die niet hun vaste relaties hebben, waar ze hun bijenvolken plaatsen, kunnen zich opgeven bij het Bijenhuis te Wageningen. Deze opgaven worden doorgezonden aan de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij, die inmiddels weet hoeveel imkers nog bijenvolken beschikbaar hebben.

Wij menen, dat op deze wijze kan worden voorkomen, dat op de ene plaats de fruitteler zonder bijen zit, terwijl op de andere plaats de imker zijn volken niet kwijt kan. Bovendien kunnen op deze wijze de vervoerskosten aanzienlijk verlaagd worden.

De voorwaarden.

Hier volgen de voorwaarden, voor de verhuur van bijenvolken, ten behoeve van de bestuiving der vruchtbomen, in onderling overleg vastgesteld.

Wij willen onze leden met nadruk aanbevelen, zich aan deze voorwaarden te houden. In het belang van zowel de Imkerij als de Nederlandse fruitteelt.

Verplichtingen van de Imker:

- 1e. De bijenvolken moeten tijdig in de boomgaard aanwezig zijn, d.w.z. uiterlijk bij het begin van de bloei van de vruchtbomen.
- 2e. De verzorging van de bijenvolken geschiedt door of vanwege de imker.
- 3e. De volken mogen zonder toestemming van de fruitteler niet worden verwijderd vóór het einde van de bloei.
- 4e. De imker moet op verzoek van de fruitteler de volken verspreid plaatsen in de boomgaard. De spreiding zal echter niet verder gaan dan tot groepen van ten minste 5 volken per ha.
- 5e. De te verhuren volken moeten voldoen aan de volgende eisen:

(vervolg van pag. 36)

totaal 4 dagen. De 11—12de dag na het inbrengen van de teeltstof dus zijn de jonge moeren gereed om uit te lopen. Zover mogen wij het natuurlijk nooit laten komen. Want de eerst uitgelopen moer vernietigt, met hulp van de bijen, prompt alle verder aangezette cellen of het draait op zwermen uit. De totale oogst zou dus zegge en schrijven 1 moer bedragen.

Daarom: men oogste de moerdommen altijd op de tiende dag. En dit geldt natuurlijk niet alleen voor de methode van Zander, doch voor alle nog te behandelen methoden.

De methode van Zander verdient enig commentaar, doch daarover een volgende keer.

*Bevruchtungsstation Schiermonnikoog
Het darrenvolk en de bevruchtungskastjes worden naar het bevruchtungsstation vervoerd. De afstand van de weg naar het terrein van het bevruchtungsstation is slechts ongeveer 50 meter*

A. Korfvolken.

- a. het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben.
- b. Eitjes en broed in alle stadia moeten aanwezig zijn. Verzegeld broed moet zichtbaar zijn.
- c. Ten minste 5 raten moeten door de bijen zijn bezet.
- d. Voldoende voedsel moet aanwezig zijn.

B. Kastvolken.

- a. Het volk moet een bevruchte, leggende koningin hebben.
- b. Eitjes en broed in alle stadia moeten aanwezig zijn in ten minste 4 raten.
- c. Het volk moet ten minste op 6 raten zitten.
- d. Voldoende voedsel moet aanwezig zijn.

Verplichtingen van de fruitteler.

- 1e. De fruitteler betaalt aan de imker vóór het einde van de bloei f 6,— resp. f 5,50 per volk.
- 2e. De fruitteler zal zijn vruchtbomen niet spuiten of stuiven met voor de bijen giftige stoffen gedurende de bloei.
- 3e. Hij zal er tevens voor zorg dragen dat andere, door de bijen druk bezochte planten gedurende de bloei niet in aanraking komen met giftige stoffen. Hij zal het nodige doen om te voorkomen dat sloten of andere drinkplaatsen van de bijen worden vergiftigd.
- 4e. De fruitteler zal zorgen dat een behoorlijke standplaats aanwezig is voor de bijenvolken en draagt er zorg voor dat bijenvolken niet verplaatst worden.
- 5e. Indien vee in de boomgaard komt moet de fruitteler voor een voldoende afrastering rond de bijenstand zorg dragen.

Contrôle.

De fruitteler heeft het recht één of meer deskundigen te verzoeken te controleren of de geleverde volken aan de gestelde eisen voldoen. Tijdig zal aan de eigenaar der volken bericht worden gezonden wanneer de contrôle plaats heeft.

Arbitrage.

Indien er geschillen zijn, die onderling niet kunnen worden opgelost, kan een beroep worden gedaan op de Rijksbijenteeltconsulent of een van zijn assistenten. De uitspraak daarvan is bindend voor beide partijen. Voor de provincie Utrecht geldt een afwijkende regeling. Men leze hierover nog eens de mededeling op blz. 31 van het vorige nummer na.

DE NEDERLANDSE BIJENWEIDE (V)

Januari is voor de imkers nog echt een wintermaand. Het kan zijn, dat de bijen, wanneer de temperatuur zo om en de bij tot 10° C. oploopt, zich naar buiten storten voor een massale reinigingsvlucht, om dan bij aanhoudende hogere temperatuur een bezoekje te brengen aan een vroege hazelaar of een brutaal sneeuwklonk, maar regel is dat toch niet.

Maar van de andere kant, alhoewel de lente officieel pas in Maart begint, begint toch de enthousiaste imker in Februari aan het bijenvoorjaar te denken en kunt ge hem in deze maand vaker op de bijenstal vinden.

In deze maand bijginnen naast het optreden van andere lenteveranderingen, ook de wilgenkatjes te kleuren.

Witachtig dons komt tussen de leerachtige knopschubben heen kijken, vol van goede belofte voor een rijke stuifmeel- en honingdracht.

Voor de voorjaarsontwikkeling is de wilg (*Salix*) een zeer belangrijke heester en de imkers, die in gebieden wonen, waar deze drachtplant veelvuldig voorkomt, hebben dan ook hierover in de regel niet te klagen.

Wel vernamen we eens op een bijenteeltcursus, dat er zelfs een teveel aan wilgenstuifmeel werd binnengehaald en het broed de overvloed van stuifmeel niet kon verwerken.

Botanisch gezien is het moeilijk de weg te vinden in de grote soortenrijkdom der wilgen. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit, dat de vormen zich onderling vermengen en zo een nakomelingschap veroorzaken van alle mogelijke typen. Sir Joseph Hooker noemt het een vervelend geslacht, waarin een verwarring heerst, die niet te beschrijven is.

De imker behoeft zich daarover geen zorgen te maken. Voor hem is het hoofdzaak te weten, dat de wilgen bloeien van Maart tot bijkans Juni en gedurende die tijd stuifmeel en nectar leveren in overvloed, waarvoor de drachtlijsten resp. een cijfer 4 en 3 toekennen of zelfs 4—4.

Toch is het van belang, dat de imker ook van de wilgen iets meer afweet, daar deze in natuurhistorisch opzicht, zij het dan lastig, toch zeker ook zeer interessant zijn. Bij de meest gewone en algemeen voorkomende planten ziet men in elke bloem meeldraden en stampers. Dit nu is bij de wilgen niet het geval, alhoewel we moeten toegeven, dat de uitzonderingen er zijn, om de regel te bevestigen. Immers dan zou de wilg, de wilg niet zijn.

Regel is het echter, dat een wilgestruik of meeldraadbloemen, dus mannelijke, of stamperbloemen, dus vrouwelijke bloemen draagt.

De afzonderlijke bloemen zijn dus eenslachtig, de

(Foto: H. Fischer, N.W.D.I.)

De meeste wilgen worden vermeerderd door stek, gewone houtstek, winterstek of dode stek. Treurwilgen worden veredeld. Het stekken geschiedt tijdens de rustperiode van October tot Maart. De wilg wortelt zeer gemakkelijk. Eenjarige scheuten nemen (desnoods oudere) ter lengte van 30 à 40 cm, onder schuin afsnijden, boven recht en voor ongeveer $\frac{1}{3}$ in de grond zetten, rechtop of schuin, afhankelijk van de waterstand. Doen alle afdelingen mee? (Red.).

struik tweehuizig. Het is goed hiertoe straks eens wat bloemen van verschillende struiker afzonderlijk onder een loupe te bekijken. Wil men hiervoor bloemen uit de natuur halen, dan zal men nog enige tijd geduld moeten oefenen. Men kan evenwel deze wachttijd verkorten door nu reeds wat twijgen af te snijden en deze binnen op een vaas te zetten. Veel en veel vlugger dan dit buiten het geval is, zullen de mannelijke katjes dan hun meestal gele stuifmeel in het rond strooien

en de vrouwelijke uw oog verlustigen.

Let er in de aanvang eens op, hoe de winterknoppen de twijgen trachten te omhelzen en dan allengs losbreken tot de gouden meeldraden en grijze stampers voor de dag komen.

Neem nu een loupe en een geel mannelijk katje. Rond-

om een centrale as zitten honderden bloempjes. Elk bloempje afzonderlijk bestaat uit twee meeldraden, die op een teer, donker schubje staan, dat bezaaid is met lange, zilveren haartjes. Dit haardek vormde eerst het zilverjasje van de knop; nu heeft het plaats gemaakt voor de gouden kleur van het stuifmeel.

Nu het grijze, vrouwelijke katje. Ook dit heeft een centrale as, dicht bezet met bloempjes. Maar elk bloempje heeft hier een cilindervormig vruchtbeginsel,

dat op een kort steeltje op een zijdebekleed schubje staat. Naar de top loopt dit vruchtbeginsel spits toe en eindigt in twee of vier stempeltjes.

Het belangrijkste voor de imker vergaten we. Elk bloempje, zowel het stamper- als het meeldraadbloempje draagt bij de waterwilg één, maar vaak ook twee kleine honingkliertjes, die overvloedig nectar afscheiden. Het ene kliertje van de waterwilg (*S. caprea*) scheidt zelfs zoveel af, dat de gehele struik naar honing ruikt.

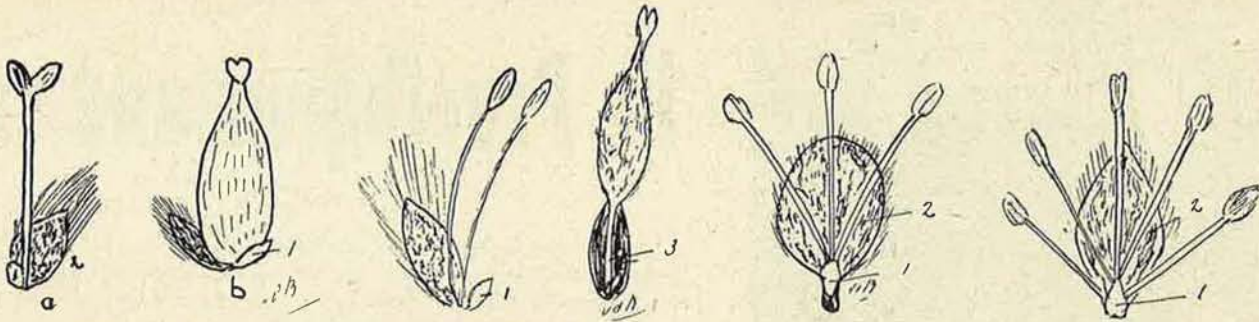
Zo worden de bijen overdag en 's avonds de motjes de afgezanten van de mannelijke wilg naar zijn vrouwelijke wederhelpt en de beide soorten hebben elkander nodig, willen zij met zaad de voortplanting kunnen verzorgen.

De grijze, vrouwelijke katjes is een langer leven in dit proces beschoren dan de meeldraden. De vruchtbeginsels vergroeiën in stompe, kegelachtige zaaddoosjes, die na de bloei in twee helften open gaan. De helften krullen naar achteren om en laten dan de zaadjes zien, alle voorzien van lange, zilverachtige haarpluimpjes. Zo zien we in de zomer een groot aantal van deze gevleugelde zaden door het luchtruim kruisen of drijven op het water, om tenslotte hopelijk op een geschikte kiemplaats tot rust te komen.

Er worden zeer vele soorten wilgen onderscheiden. Men spreekt zelfs van 48. Ook is een flink aantal bastaarden gedetermineerd. Enkele van de meest bekende willen we noemen. De waterwilg draagt bijna of geheel vrijstaande meeldraden, terwijl deze onbehaard zijn en de katjes langer dan 1,5 cm zijn. Aan

W
I
L
G
E
N

Bittere wilg
 a. Mnl. bloem | één meeldraad
 b. Vr. bloem | 2 meeldraden in elke bloem, vruchtbeginsel heeft
 1. honingklieër | 2. schubje

Water wilg
 2 meeldraden in elke bloem, vruchtbeginsel heeft lange steel (3)

Amandel wilg
 vr. bloem, 3 meeldraden

Laurier wilg
 Vr. bloem, 5 meeldraden

de katjessteel zitten één of twee kleine blaadjes, die ovaal zijn, niet meer dan driemaal zo lang als breed. De knopen zijn weinig of niet behaard. Het zal niet altijd dadelijk gelukken een zuivere vorm te vinden, omdat er weer allerlei mogelijke bastaarden zijn. Een vorm met gelijke meeldraden en katjesvorm is de Katwilg (*S. viminalis*), maar hier is de katjessteel zeer kort en zonder blaadjes, terwijl de knoppen fluwelig behaard zijn. De bladeren zijn ongeveer 10 maal zo

lang als breed, terwijl de randen vaak zijn teruggeslagen. Deze soort wordt veel gebruikt voor griendhout, dat op verschillende lage plaatsen en in de uiterwaarden van onze grote rivieren en b.v. heel veel in de Biesbos werd en nog wordt verbouwd.

Er bestaat ook een treurvorm van de waterwilg. De echte treurwilg (*Salix babylonica*), waarvan in Europa alleen de vrouwelijke vorm voorkomt, heeft langwerpige, lancetvormige bladen. Het meest wordt echter als zodanig aangeplant de treurvorm van de schietwilg (*Salix alba*). Deze draagt dikwijls katjes, die zowel mannelijke als vrouwelijke bloemen dragen.

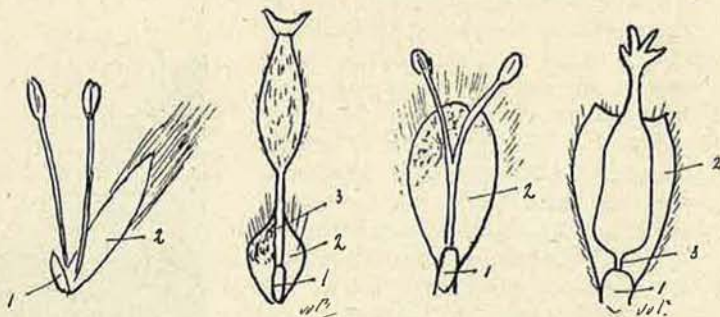
De aangeplante *Salix gracilistyla*, een laag blijvende, rechtop groeiende struik, bloeit reeds zeer vroeg met mooie, zeer grote katjes. De *Salix pulcherrima rubrinerva* is een zeldzaam aangeplante variëteit van de katjeswilg, die met zacht rose-rose katjes bloeit.

Voor taludbeplanting kan men de laagblijvende *Salix repens* aanwenden. Deze vragen natuurlijk een niet te droge grond.

Wij voegen enkele tekeningen toe, om de lezer aan de hand van de bloempatronen iets van de vormenrijkdom te laten ervaren.

Vriezenveen.

J. B. M. VAN DEN BELT.

Geoorde wilg
 Steel ± 3 x zo lang als klier. Deze soort heeft grote steunblaadjes onder de bladen

Grijsze wilg
 2 gedeeltelijk vergrooide meeldraden. Kortere maar nog duidelijk steeltje

Boekbespreking

J. H. Wigtersma. Koninginneteelt, een handleiding uit de praktijk voor de praktijk. Uitgave N.V. Uitgevers-Maatschappij A. E. Kluwer, Deventer—Djakarta. 1950. 53 blz., f 1.50.

Gaan we alleen af op de titel, dan wacht ons stellig een teleurstelling in zoverre, dat koninginneteelt veronderstelt veredeling van de koningin, en dit geeft het boekje niet. Wel vormt het een handleiding voor het kweken van koninginnen aan de hand van enige methoden en legt de schrijver speciaal de nadruk op fouten, welke kunnen worden gemaakt. In het algemeen zouden vele inkers er mede gebaat zijn geweest, als in dit verband overzichtelijk was aangegeven, aan welke eisen een „teeltvolk” moet voldoen en welke eisen gesteld dienen te worden aan het type van de jonge koninginnen, te meer waar blijkt dat de auteur hier wil selecteren, en bovendien in het boekje de aandacht vestigt op raszuiverheid. Dat de heer Wigtersma evenwel dit werkje heeft doen uitgeven, is toe te juichen; het laat zich vlot lezen, is eenvoudig gesteld, overzichtelijk en geeft nuttige wenken, zodat ieder, die aan het kweken van koninginnen wil doen, zeker kan slagen.

Bij een eventuele herdruk zouden mogelijk de genummerde fouten in de tekst wat sprekender kunnen uitkomen.

Behalve dit werkje bezitten we slechts „Koninginneteelt” van Frankenhuis, dat helaas niet meer in de handel is. In het buitenland treffen we echter wel enig uitvoeriger lectuur aan o.a. Perret-Maisonnette, *L'Apiculture intensive et l'Élevage des Reines*, 1933. en Laidlaw Jr. — Eckert: *Queenrearing*, Dadant & Sons, Inc. Hamilton. Illinois, 1950. A.

TUINBOUWGIDS 1951

De nieuwe Tuinbouwgids is verschenen. De prijs bedraagt f 4. Vele onderwerpen uit de vorige Gids zijn door nieuwe vervangen. Een rubriek voor de hovenier werd aan de bestaande toegevoegd. Verleden jaar werd een bescheiden begin gemaakt met een gedeelte voor de particuliere tuinder. Deze rubriek is thans uitgebreid en de stof is behandeld op een wijze, zoveel mogelijk aangepast aan de eisen van de groep waarvoor zij bestemd is, in het bijzonder door het opnemen van veel illustraties.

Nieuw in deze uitgave is een reeks goed geslaagde tekeningen van ziektebeelden. Zoveel mogelijk zijn hiervoor die beelden gekozen met het herkennen waarvan de praktijk nogal eens moeite heeft of welke vaak worden verward.

In het algemene gedeelte zal men o.a. als nieuwe onderwerpen aantreffen: een volledige lijst van de vellingen met adressen e.d. en de dagen en uren waarop wordt geveild. In het weerkundige gedeelte zijn naast de gemiddelden over een reeks jaren nu ook de neerslag-, temperatuur- en zonneschijngegevens over het afgelopen jaar vermeld.

Ir A. W. van de Plassche, Directeur van de Tuinbouw en het Tuinbouwonderwijs, tijdens zijn rede.

IN zijn openingsrede gaf de voorzitter van de Bedrijfsraad, Mr L. R. J. ridder van Rappard, een overzicht van de wordingsgeschiedenis van de Bedrijfsraad. Hij sprak er zijn vreugde over uit, dat het mogelijk gebleken was de verschillende levensovertuigingen tot eendrachtige samenwerking te brengen, een proces overigens, dat niet zonder moeite en pijn verlopen is.

Spr. bracht Ir van de Plassche hulde voor het belangrijke aandeel, dat hij in de totstandkoming zowel van de Bedrijfsraad als van de Proefbijenstand heeft gehad. De Nederlandse imkers hebben grote verwachtingen van het werk, dat hier verricht zal worden en zij vertrouwen dat de proefstal onder de voortvarende leiding van Ir Mommers zal uitgroeien tot een instelling, die voor de praktijk van de bijenhouderij groot nut zal afwerpen en waarop we als Nederlanders trots zullen kunnen zijn. Met de proefbijenstand alleen echter zijn we er nog niet; het Instituut voor Bijenteelt Onderzoek te Wageningen heeft een bescheiden begin gemaakt met zijn werk en de verdere uitbouw van het IBO zal de tweede stap zijn op het terrein van onze gezamenlijke activiteit.

We verliezen daarbij geen ogenblik uit het oog, dat de moeilijkheden voor onze vaderlandse bijenteelt zo groot zijn, dat we met bezorgdheid de toekomst tegemoet zien. Het

Ir v. d. Plassche bezichtigt het laboratorium. Geheel links ons Hoofdbestuur lid B. A. van der Sande.

De Proefbijenstand van

ledental der aangesloten organisaties loopt terug, het stijgende prijspeil noodzaakt ons van de leden een hogere bijdrage te vragen, die er onafwendbaar moet komen, willen we de service, die we onze leden bieden, kunnen handhaven. Het bespuitingsprobleem vervult ons met zorg. In de kosten van de Proefbijenstand hebben de imkers hun aandeel bijgedragen. Dit moge voor de Overheid een bewijs zijn, dat de imkers niet terzijde van de weg gaan zitten wachten tot de Overheid de bijenteelt te hulp komt, doch dat ze ook zelf de hand aan de ploeg weten te slaan. Er zijn echter terreinen, waarop alleen de Overheid kan ingrijpen: we herinneren slechts aan de vele verzoekschriften, die we tot de Regering richtten om de ongebreidelde invoer van buitenlandse honing tegen te gaan. Slechts als de imker een redelijke prijs voor zijn honing krijgt kan onze bijenstapel voor verdere teruggang worden behoed. Natuurlijk werkt de individuele imker voor zijn eigen belang, wat dat belang ook mag zijn, doch de activiteit, die hij ontplooit, komt in belangrijke mate het algemeen belang ten goede. Wij verwachten, dat de samenwerking van de imkers in hun organisaties, de onderlinge samenwerking van die organisaties in de Bedrijfsraad en de samenwerking tussen Bedrijfsraad en Overheid zullen leiden tot meerdere bloei van onze bijenteelt.

Rede Ir v. d. Plassche.

Ir v. d. Plassche is overtuigd van het nut van onderzoek en goede bedrijfsvoorlichting; deze zullen ook voor de bijenteelt ongetwijfeld tot betere bedrijfsuitkomsten leiden. In verband met de fruitteelt is uitbreiding van de bijenteelt noodzakelijk. Er zijn evenwel nog andere aspecten: uit sociaal oogpunt is de bijenteelt van belang, vooral in de grote bevolkingscentra. De beroepsbijenteelt, die we 50 jaar geleden nog kenden, is op de achtergrond gekomen, doch ook als nevenbedrijf is de bijenteelt van betekenis.

Na het pessimistische geluid van de Voorzitter wil spr. een optimistisch geluid laten horen: in 1936 hadden we 135.000 bijenvolken, in 1940 136.000, in 1946 170.000 en in 1949 180.000. Een van de opdrachten van de Proefstal is: de nádien ingetreden daling in een stijging om te zetten.

Er zijn fruittelers, die elkaar vragen: „Geloof jij in bijen?” Spr. heeft pas enige tijd in Amerika doorgebracht om de fruitteelt te bestuderen. De Amerikanen „geloven in bijen” en het zijn geen mensen, die geld uitgeven, dat niet in andere vorm weer terugkomt!

De ziektebestrijding van onze gewassen is een moeilijk punt. Ter

Op Zaterdag 24 Februari is de proefbijenstand van de Bedrijfsraad namens de Minister Ir A. W. van de Plassche, directeur van de Bedrijfsraad voor het onderwijs. De Hoofdbesturen van de organisaties, de Rijksbijenteeltconsumentenvereniging en de Tilburgse Bijenvereniging waren naar Tilburg gekomen om te

Voor de ingang van „Ambrosius” Ir v. d. Plassche en Mr van Rappard.

e Bedrijfsraad geopend!

wille van de bijen kan men de bestrijding niet nalaten. Op dit punt is beter contact tussen telers en imkers nodig.

Voor u en voor ons is het een grote voldoening, dat deze proefbijenstal tot stand gekomen is. Het is wellicht minder vlug gegaan dan u gewent had. Maar samenwerking is nu eenmaal geen eenvoudige zaak. Die moet zich ontwikkelen, die moet groeien. Men moet er ook niet te veel over praten, men moet **doen**.

Door niet te praten maar te doen vallen veel moeilijkheden vanzelf weg. Het feit, dat de Nederlandse imkers gezamenlijk dit werk **doen** geeft hoop voor de toekomst. Na Ir v. d. Plassche sprak de Burgemeester van Tilburg. Mr E. A. J.

baron van Voorst tot Voorst, die met een der wethouders van Tilburg het College van B. en W. vertegenwoordigde. Hierna voerde het woord de heer Meuwese, Burgemeester van Hilvarenbeek en sprak de wens uit, dat de Proefbijenstand veel excursisten naar zijn gemeente zou leiden. Ten slotte gaf Ir J. Mommers een korte uiteenzetting van doel en werkwijze van de proefstal.

Het terrein is ongeveer 4½ ha groot. Het ligt aan de weg tussen Tilburg en Hilvarenbeek. De drachtmogelijkheden zijn er goed. De op het terrein staande oude boerderij is opgeknapt en daarnaast is een eenvoudig gebouwtje verzezen, waarin een leslokaal voor 20 personen, een kantoortje en een laboratorium zijn ondergebracht. Het terrein is gedeeltelijk beplant met

vruchtbomen. De aanplant is aangepast aan de eisen van de te nemen proeven. Er zijn proefvelden met bijenplanten en met land- en tuinbouwgewassen.

Vergelijkende proeven met verschillende bijenrassen zijn begonnen. Proeven met drijfvoeren, met elektrische kastverwarming, met toediening van vitaminen en hormonen aan de bijen zijn in voorbereiding. Verder wordt er gewerkt aan alles, wat uit de praktijk te voorschijn komt.

Spr. dankt in de Bedrijfsraad de Nederlandse imkers, in de persoon van Ir van de Plassche de Overheid; hij brengt dank aan de bereidwilligheid van de Gemeentebesturen van Tilburg en Hilvarenbeek en aan de architect, die de verbouwing leidde. Hij spreekt tenslotte de wens uit, dat de zegen van de Grote Architect op het werk van de proefbijenstand zal mogen rusten.

Vervolgens verrichtte Ir v. d. Plassche de plechtige opening. De vlag wapperde boven het terrein, de zon scheen, de bijen vlogen.

Moge de proefstal een plaats gaan innemen in het hart en de gedachten van de Nederlandse imkers, die haar met recht **hun** proefbijenstal kunnen noemen.

De Voorzitter van de Bedrijfsraad tijdens zijn openingsrede. V.l.n.r. Ir G. de Bakker, hoofd van de afdeling Tuinbouwkundig Onderzoek van het Ministerie van Landbouw; Ir A. W. van de Plassche, Directeur van de Tuinbouw en het Tuinbouwonderwijs; Mr L. R. J. ridder van Rappard, voorzitter van de Bedrijfsraad en van onze Vereniging; de Burgemeester van Tilburg.

„Hoeve”. In het midden Ir v. d. Plassche, voorzitter van de Bedrijfsraad.

- 1806. Prijsvraag Maatschappij tot Bevordering van de Landbouw te Amsterdam: „Welke zijn de middelen om de bijenteelt te doen aanwassen?”
- 1898. Oprichting van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland.
- 1923. Het Zuiden van het land organiseert zich op confessionele grondslag. St. Ambrosius, de Bijenhoudersbond van de N.C.B. opgericht.
- 1939. Voorbespreking samenwerking wetenschappelijk onderzoek. Oorlog '40-'44 gooit roet in het eten.
- 1947. Hervatting besprekingen.
- 1948. Stichting Bedrijfsraad.
- 1951. 24 Februari. De Kroon op het werk. Opening Proefbijenstand AMBROSIUSHOEVE!
- ? Wetenschappelijk Instituut Wageningen.

Na de opening. Ir de Bakker in gesprek met de Voorzitter. Op de achtergrond het Hoofdbestuurslid A. Vink.

UIT DE JAAGKIEPS

In de Beeworld 1950/6 komt een uittreksel voor uit het Russische Bijenblad Pchelovodstro 1946, uit een artikel : Waarnemingen betreffende het gedrag van de koningin in het bijenvolk, geschreven door Taranov en Ivanova. Deze schrijvers geloven, dat de gedragingen van een koningin in een observatiekastje niet natuurlijk zijn, daar zij zich dan in een klein volkje bevindt. Zij gingen anders te werk en namen een raampje, waarop de koningin zat, uit een sterk volk en zetten dit tijdelijk in een observatiekastje. Als de bijen tot rust gekomen en de vliegbijs verdwenen waren, werd de koningin gedurende een paar uur gadeslagen, daarna ging de raat terug naar de kast.

De koningin heeft gewoonlijk een gevolg van 10 tot 12 voedsters, maar dit aantal varieert soms van 8 tot 15. De bijen van dit gevolg wisselen periodiek. Als de koningin naar de andere zijde van de raat gaat, volgt de hofstoet niet, maar deze vormt zich daar opnieuw. Gaat de koningin over op een raam met honing of gezegeld broed, dan zal zij haar gevolg geheel verliezen. De bijen van het gevolg geven de koningin voedsel als deze het eitjes leggen onderbreekt en haar tong de dichtst bijzijnde bij toesteeft.

De tussenruimten bij het voeden zijn in verschillende volken niet gelijk. Wanneer de koningin intensief aan de leg is, rust zij gedurende 10—15 minuten en neemt dan van 5 à 7 bijen voedsel. Als de koningin bij het zoeken van ledige cellen op een raat komt met bijen, die geen broed verzorgen, dan schenken deze haar geen aandacht en maken geen ruimte voor haar ; als zij door deze bijen bij het leggen op zij geduwd wordt, zal zij naar een andere cel gaan. Hierom legt een koningin niet regelmatig op een raat, bezet met haalbijen.

De schrijvers konden geen systeem bij het leggen vaststellen. Aaneensluitend broed ontstaat doordat de koningin zich heen en weer beweegt op een raat, waarvan de cellen gepoetst zijn ; als zij een eitje afgezet heeft, loopt zij ongeveer 1 cm. vóór er weer een eitje gelegd wordt, zij legt wel 60 cm. af om een ledige cel te zoeken. Men heeft eens geconstateerd dat een koningin in 32 minuten een afstand van 193 cm. aflegde en 12 eitjes legde.

Als de koningin niet tijdig een lege cel kan vinden verliest zij wel eens een eitje, dat dadelijk door de bijen opgegeten wordt. In een volk met veel verzegeld broed kreeg de koningin, ondanks haar vragen, geen voedsel en legde in twee uur geen enkel eitje.

In een volk, dat zich klaar maakt om te zwermen, neemt de snelheid waarmee de eitjes gelegd worden, eerst toe. (62 eitjes in 45 minuten !)

In een volk met moerdoppen waren de voedsterbijen opgewonden, zij trachtten doorlopend de koningin te voeden en kwamen zeer dicht op deze toe. De koningin wilde haar kop in een cel steken alsof zij zich voor de bijen wilde verbergen, maar deze lieten haar niet met rust.

De toename van het leggen der eitjes werd bemoeilijkt door een tekort aan ledige cellen, in 17 minuten legde de koningin 284 cm af. In een volk met moerdoppen trachtten 22 bijen de koningin te voeden,

maar deze wilde geen voedsel meer overnemen. Daarna sprong een werkbij op de rug der koningin en schudde haar gehele lichaam gedurende 3 tot 4 seconden en gedurende de volgende 50 minuten deden 6 bijen hetzelfde. Soms raakte een werkbij met haar kop die van de koningin aan. Het gedrag der bijen jegens de moer werd hoogst vijandig, zij hielden op haar te voeden en achtervolgden haar. De koningin werd kleiner ; bij het zwermen werd zij letterlijk uit de kast gedrongen.

De conclusie is dat, als een volk groter wordt, het aantal bijen, dat de moer voedt toeneemt, hetgeen tot gevolg heeft, dat de snelheid, waarmee eitjes gelegd worden, groter wordt ; dan wordt de koningin genoodzaakt voedsel van steeds meer bijen te weigeren, totdat op een gegeven ogenblik een overcompleteet van voedsterbijen aanwezig is, waarna moerdoppen worden aangezet.

(Vroeger werd algemeen aangenomen, dat de hofstoet steeds uit 12 werkbijen bestond, ook op onderstaande tekening, overgenomen uit een Frans boek uit de 18e eeuw, komen 12 werkbijen voor, deze en de koningin zijn zeer goed weergegeven).

In de Imkerfreund 1950/8 vertelt de Bijenteelt-deskundige, Jos Denz, hoe hij succes met zijn bijen heeft. Hieruit het volgende :

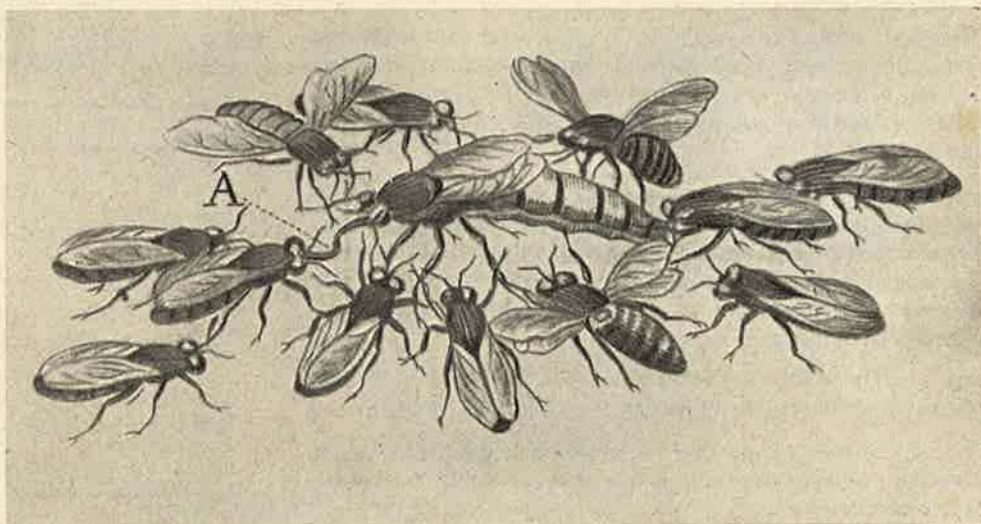
Voor het nazien van een volk sluit ik het vlieggat en neem alle raten uit de kast. Het sluiten heeft zijn goede reden, daar de vliegbijs hierdoor in verlegenheid komen. Zij zijn gewoon hulpeloos en schijnen zich moerloos te gaan gevoelen. De ergste stekers worden tam. Er worden geen wachters meer aangetroffen. Men kan zelfs proberen zo een koningin te geven en 2 of 3 volken te verenigen, zelfs bij darrenbroedige volken zou dit gelukken.

In de kast zelf heerst grote rust, ik kan deze ongestoord behandelen.

Volgens de Luxemburgse Bienenzeitung 1950/11 is overeenkomstig artikel 226 van de wet op de veeziekten elke bijenhouder in Luxemburg verplicht elk jaar van 1 tot 30 November zijn bijenvolken bij de Burgemeester van zijn gemeente op te geven. Deze maatregel heeft alleen ten doel, bij het optreden van besmettelijke ziekten, alle bijenvolken zonder uitzondering te kunnen aanpakken en een grondige bestrijding van de ziekte te kunnen toepassen.

Wegens plaatsgebrek moeten we hier de Jaagkieps afbreken. Vele andere bijdragen moeten wachten.

Red.

Is de bestuiving ook voor zelffertiele perenrassen door de Honingbij nodig?

Vershillende Zeeuwse fruittelers hebben in 1950 in enkele perenrassen te kampen gehad met het optreden van parthenocarpie. Deze zaadloosheid heeft tot gevolg het uitgroeien tot misvormde vruchten, welke dan het karakteristieke flessenmodel krijgen. Dit gebrek aan typische vorm gaf aanleiding dat de vruchten in de Grof of Fabriekskwaliteit terecht kwamen, waarvan het prijsverschil de schade voor de betrokken teler weergaf, wat voor sommigen een beduidend bedrag was. Dit euvel kwam o.a. voor bij het ras Triumphe de Vienne, zonder dat hierbij de z.g.n. nabloei mee bedoeld wordt, maar vooral bij de Conference kwam dit veel voor.

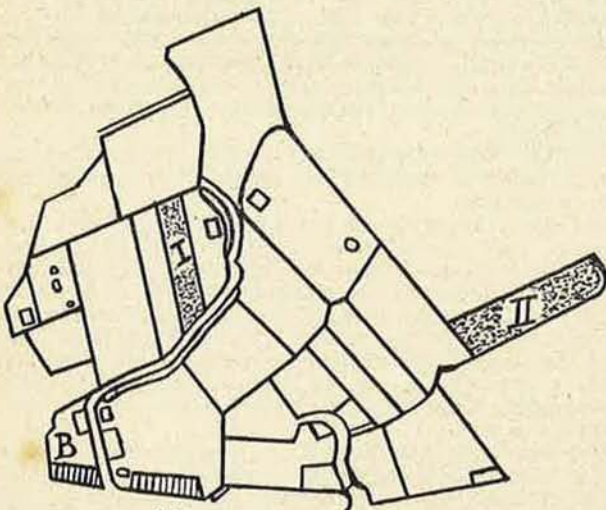
Wanneer men met de Zeeuwse fruittelers over de bestuiving praat, halen velen de schouders op en vooral als mer over peren begint, krijgt men dikwijls te horen: „Peren, daar heb ik mij nog nooit druk over gemaakt, dat komt wel in orde”.

Men kan zijn best doen om het tegendeel te beweren, maar voor zulke mensen spreken enkel feiten en onze taak is, deze op te zoeken en onder de aandacht van de telers te brengen.

Een interessant object vonden wij te Goes, op het bedrijf der Zeeuwse Fruitteelt Maatschappij genaamd „Valckeslot”.

Dit bedrijf is, uitgezonderd nog enkele percelen elders op Zuid-Beveland, groot 23 ha en bestaat uit verschillende percelen, die een aaneengesloten geheel vormen. Onderstaande schets mag dit helpen verduidelijken.

Op de schets links onder aan bij B, vindt U een perceel waar de bijenvolken stonden. Zeker dient vermeld te worden, dat op dit bedrijf ieder jaar een groot aantal bijenvolken staat. Ook in 1950 stonden daar tijdens de bloeitijd der peren en pruimen 40 bijenvolken in normale kasten en nog 90 in 6 raams kastjes.

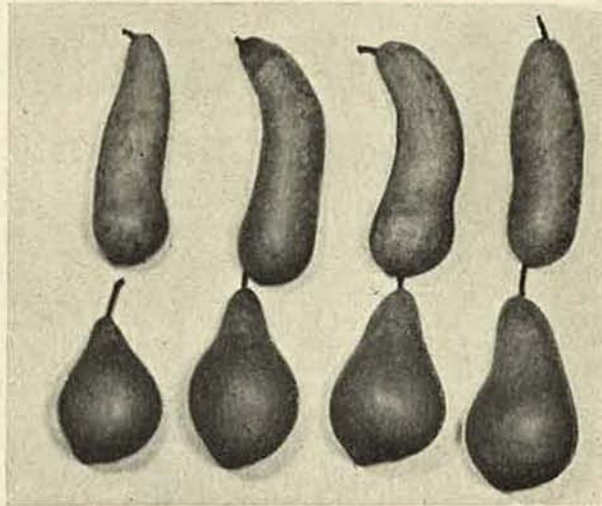
Heernisseweg

Situatieschets „Valckeslot”

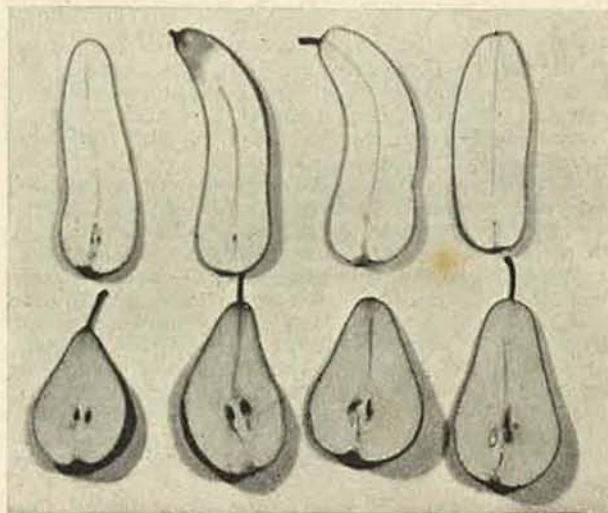
Op de schets vindt U een gearceerd Perceel I en geheel rechts, idem Perceel II.

Perceel I is gelegen op ± 200 meter afstand van de bijenstand B. Dit is beplant met **Conference**, met er tussen Seigneur d'Esperen. Links hiervan Br. d'Amanlis en Louise Bonne, rechts hiervan Clapps F. en Triumphe de Vienne.

Totale opbrengst in 1950 aan Conference 9000 kg. Bij sortering kwam hieruit, 700 kg afwijkende en 8300 kg export.

Alle peren van hetzelfde ras: Conference.

Dezelfde peren als foto boven, doorgesneden. De misvormde vruchten bevatten geen of slechts zeer kleine verschrompelde pitten. De goed bestoven vruchten met veel pitten zijn goed gevormd.

Perceel II is gelegen op ± 600 meter afstand van de bijenstand. Dit perceel is beplant met Conference met ommanteling van hoogstam Saint Rémy.

Totale opbrengst aan Conference in 1950 was 6200 kg. Bij sortering kwamen hieruit 4950 kg afwijkende en 1250 kg export. Deze afwijkende peren bestonden voor 90% uit parthenocarpe vruchten.

Conclusie: Graag geven wij deze cijfers ter overdenking. Men kan zich hierbij afvragen of de honingbij bij de perenteelt gemist kan worden.

Dat bestuiving ook bij „zelffertiele” peren b.v. Conference nodig is.

Dat het verspreid plaatsen van bijenvolken op een bedrijf zeer noodzakelijk is.

De assistent van de
Rijksbijenteeltconsulent,

A. J. v. WILLEGAN.

de LEZER LEZER antwoordt:

(Bijdragen te zenden aan: Het Bijenhuis, Wageningen)

DE RADIAIRE HONINGSLINGER (Vraag 65 Nov.no.).

Met enige verwondering las ik, wat de heer L. op vraag 65 antwoordde.

De vraagsteller wil allereerst weten, of de radiaire slinger de ramen geheel leeg slingert, zonder dat men de ramen behoeft te keren of de draairichting behoeft te veranderen.

Het antwoord moet luiden: Ja. Daar de cellen door de bijen iets opstaand worden gebouwd, zodat de opening een weinig naar boven wijst, wordt de honing, die door de centrifugale kracht tegen de bovenwand van de cellen wordt aangedrukt, door diezelfde kracht er glijdend uitgeslingerd. Tevens ontstaat tussen de raten een windzuiging, die ook centrifugaal is gericht. Men heeft een onderzoek ingesteld naar de hoeveelheid honing, die na slingeren in de raten achterblijft. Dit onderzoek wees uit, dat in de gewone slinger, die met de hand bediend wordt, 10% achterblijft, bij de electrisch gedreven radiaire slinger slechts 3%. Natuurlijk heeft dit ook te maken met de snelheid. Met de hand kan men nimmer snel en hard genoeg draaien, om dit restje weg te krijgen, een motor bereikt meer. Maar de raten zijn veel beter bestand tegen de centrifugale druk in de radiaire slinger dan in de gewone slinger. In de gewone slingers worden de raten zijdelings in het netwerk van de korf gedrukt en dikwijls uitgebogen: er treedt spoedig breuk op. Bij de radiaire slinger is de druk in het vlak van de raat, naar de toplat toe, die stevig is. De weerstand van de vele cellenrijen boven elkaar kan dus worden opgeteld en blijkt veel groter. De radiaire slinger heeft de volgende voordelen: omkeren is niet nodig, men slingert éénmaal, eerst langzaam, dan snel, het dus niet tweemaal moeten keren en driemaal draaien geeft tijdsbesparing. Men slingert veel meer ramen tegelijk: alweer tijdsbesparing.

De gewone slinger vraagt onafgebroken bemoeienis van één man, de radiaire eist slechts 12 minuten aandacht per uur. De radiaire slinger leent zich ook tot het droogslingeren van wasdeksels. Daar de radiaire slinger is afgeschermd met een geperforeerd metalen wand, wordt de honing al in de slinger voorgezeefd. De raten blijven niet kleven tegen het gaas, waar ze zijn ingedrukt, wat bij de gewone slinger ook vaak aanleiding tot breuk van nieuwe raten geeft. Daartegenover duurt het slingeren wat langer (8 minuten tegenover 3½ minuut), neemt men echter het aantal raten in aanmerking, dan komt men tot een gemiddelde tijdsduur, die de helft van de slingerduur der gewone machine draagt.

De tweede vraag was, of deze radiaire slingers in ons land worden gebruikt? Ook nu moet het antwoord „ja” luiden.

De derde vraag was: Waarom worden soortgelijke slingers in kleinere uitvoering niet in de handel gebracht? Ze zijn via een groothandelaar in bijenartikelen vanuit het buitenland te bestellen en kosten ongeveer f 350. Wat de afmetingen betreft, het volgende. Daar de ramen staan als de spaken van een rad, is de bodemlat veel dichter bij de as dan de toplat. Wil men de onderste helft van de ramen dus voldoende slingersnelheid geven, dan moeten de onderlatten een behoorlijk eind van de as verwijderd blijven, hierdoor is de slinger groot van omvang. Waar men toch een vrij grote omvang moet hebben, kan men die beter benutten, door er meer ramen in te zetten. De grote slingers bieden plaats aan 45 tot 60 ramen, en zelfs nog meer; het kleine type omvat 18 tot 30 ramen of 30—50 honingramen. Ze worden met ingebouwde motor of zonder motor geleverd. In ons land zijn maar weinig imkerijen met meer dan 100 volken; voor fabricatie ten onzen is het afzetgebied dus niet lonend. In het algemeen is de radiaire slinger eerst economisch in bedrijven van 50 volken en meer.

Nu ik toch de heer L. aan zijn jas heb moeten trekken, moet mij ook het volgende van het hart. Het betreft

namelijk de wijze, waarop vraag 51 d in het Augustusnummer is beantwoord: wat is het beste bijenboek? Ik kan dit antwoord niet bewonderen. Ook ik was eens beginner, die graag wilde weten: waar vind ik wat ik over bijenteelt leren moet? Ik zou woedend zijn geweest, als men mij met zo'n antwoord had afgescheept. De heer L. had het woordje „best” best kunnen negeren en kunnen antwoorden: Uitvoerige boeken, waarin U alles vinden kunt, zijn: Joustra, de Roever, Wedmore, en er zijn ook kleinere boekjes, als Minderhoud, Joustra, Van der Belt en Cancrinus. Nu was dit antwoord volkomen negatief en geheel onbevredigend. Harfsen.

SCHOTMAN.

TE WEINIG KOOLZAADHONING (Vraag 74, Dec.no.)

Daar ook mij de honingooft van het koolzaad maar matig bevredigde en dit ook volgens mij lag aan te weinig personeel (vliegbeijen), heb ik in 1950 getracht hiervoor een oplossing te vinden, waarvan de resultaten zodanig waren, dat ik besloten heb deze in 1951 weer toe te passen en die ik hieronder zal beschrijven.

Ik geef in 't najaar ruim voldoende suiker om de winter door te komen. Zodra in 't voorjaar het broednest zich gaat ontwikkelen, krab ik met een vork de zegels van het voer in de omgeving van het broednest kapot, wat de broedaanzet bevordert. Deze bewerking herhaal ik naar behoefte. Is bovendien het weer gunstig in die tijd, zodat de bijen goed op de kersen vliegen, dan heeft zo'n volk al gauw een broednest van 4 à 5 ramen.

Wanneer het zover is dan ga ik de volken twee aan twee samenvoegen. De twee samen te voegen volken heb ik al tijdens de winterrust naast elkaar geplaatst. Van deze twee vang ik de minst goede koningin uit en knijp die dood. De ramen met broed hang ik dan in de meest juiste volgorde bij elkaar in één bak, d.w.z. ten hoogste 8 ramen broed en de kantramen gevuld met stuifmeel en voer. Als regel houd ik dan 1 of 2 ramen met broed over, die ik in de bovenbak hang (dit is ook een broedbak). Hiervoor neem ik dan uitlopend broed. De bovenbak wordt verder volgehangen met uitgebouwde lege ramen; tussen de twee broedbakken wordt een rooster gelegd. De kast met de aldus samengevoegde volken komt op het middenpunt van de twee kasten te staan en de rest verloopt geruisloos.

Het resultaat is echter, dat zo'n volk na een week een massale hoop vliegbeijen bezit. Het koolzaad staat intussen in volle bloei en het is fantastisch wat een honing zo'n volk in enkele goede vliegdagen binnen kan halen.

Voorjaar 1950 verenigde ik 10 volken tot 5 volken, die in betrekkelijk korte tijd ± 200 pond koolzaadhoning binnenhaalden.

Wel heb ik ondervonden dat, zodra de dracht gaat minderen, goed opgelet moet worden, want dan krijgen dergelijke sterke volken zwermplannen. Dus dan niet langer wachten om het onderste uit de kan te willen hebben, maar zodra men deze neigingen waarneemt, de gevulde honingbakken afnemen en een kunstzwerm van elk volk maken. We hebben dan weer 10 volken en daar het nog pas half Mei is, kunnen we deze met een goede verzorging weer op vliegsterkte hebben voor linde of witte klaver.

Met deze werkwijze vang ik, volgens mij, twee vliegen in één klap. In de eerste plaats heb ik reuze volken op het koolzaad en in de tweede plaats behoeft ik niet ten koste van veel tijd het zwermen tegen te gaan, dat, als het tegen zit, toch nog komt en dan op de meest ongelegen momenten, maar krijg ik de zwermen extra vroeg in een drachtloze periode.

Elst.

G. VAN BELLEN.

BIJENMARKTEN

6 April: AMERSFOORT, deze zal gehouden worden op het terrein van wijlen Notaris Schreuder, Ut.weg, 9 uur.

14 April: ZENDEREN.

Reizende Imkers

in conflict met de Wet Autovervoer Personen

Naar de redactie bekend is geworden is de bestuurder van een vrachtauto, waarmede bijenkasten werden vervoerd en waarop een aantal imkers had plaats genomen om dit transport te begeleiden, bekeurd wegens overtreding van de Wet Autovervoer Personen (W. A. P.). Van bevoegde zijde werd de redactie hieromtrent het volgende medegedeeld. Art. 5 van de W. A. P. luidt:

„Het vervoeren van personen met andere motorrijtuigen dan autobussen of personenauto's mag slechts geschieden op de daarvoor bestemde zitplaatsen, tenzij afwijking hiervan noodzakelijk is voor het verzorgen van de lading tijdens de rit of voor het laden en lossen; het mag niet tegen vergoeding geschieden”.

Deze wet werd kort na de bevrijding tengevolge van het groot gebrek aan vervoersmiddelen op zeer soepele wijze toegepast. Nu de vervoersgelegenheid echter weer normaal is, wordt de naleving hiervan, mede tengevolge van het feit dat nog steeds ongelukken gebeuren, die, waren de bepalingen van deze wet nageleefd, voorkomen zouden zijn, weer streng gecontroleerd.

In hoeverre of het nodig is, dat bij het reizen met de bijen per vrachtauto, zich een imker bevindt in de laadbak, zal eventueel voor de Rechter moeten worden uitgemaakt. Het is evenwel zeker niet nodig dat zich daarbij meerdere personen bevinden. Men mag aannemen dat een controlerend politie-ambtenaar wel zoveel van bijen weet (nog onlangs verscheen daaromtrent een artikel in het Algemeen Politieblad) dat deze tegen de aanwezigheid bij de lading van één imker geen bezwaar zal maken. Men gebruike dit vervoer evenwel niet om in grotere aantallen op deze wijze mede te rijden naar de nieuwe standplaats.

Mocht men, indien één geleider zich bij de lading bevindt, nog moeilijkheden in verband met dit wetsartikel ondervinden, dan make men hiervan ten spoedigste melding bij de Algemeen Secretaris, opdat het Hoofdbestuur zich dienaangaande kan wenden tot de Minister van Justitie.

Brodbeck, Chr. Warum pflanzen wir Bäume und Sträucher an die Ufer unserer Gewässer?
Schweizerische Bienenzeitung 73 Jg. NF nr. 10, Oct. '50, pp. 470—472.

Beplanting beschermt en voedt de beekjes, beschermt de oevers en zuivert het water. De oeverbeplanting is van groot belang voor de landbouw, vooral door hun werking als windschut. De visstand wordt door oeverbeplanting bevorderd, evenals de vogelstand. De jacht heeft er eveneens voordeel van. En tenslotte: zonder oeverbeplanting, waarin van nature vroege stuifmeel-leveranciers voorkomen, geen fruitoogst, omdat de bijenvolken, die het fruit moeten bestuiven, zonder dit stuifmeel in het voorjaar te zwak blijven.

Hunkeler, M. Unser Standpunkt in der Rassenfrage.
Schweizerische Bienenzeitung 73 Jg. NF nr. 10, Oct. '50, pp. 452—454.

De chef van de Zwitserse rassenteelt houdt een pleidooi voor het inheemse ras, gegrond op uiterlijke kenmerken en selectie van de beste producenten in dit ras. Volgens Dr. Goetze is het op het ogenblik niet mogelijk de verschillende stammen uit elkaar te houden, wel de verschillende rassen. Het is niet mogelijk de Krainer bij in Zwitserland zuiver te telen en import zou alleen kruising met het landras tot gevolg hebben.

MEN ZEGT...

dat het Hoofdbestuur een grote activiteit aan de dag legt op het gebied van de aanplant van honinggevend gewassen;

dat het H. B. kennis krijgt van alle grote aanplantingsprojecten;

dat het voor het geven van adviezen voor deze projecten moet teruggrijpen op de afdelingen, in welker gebied de beplantingen zullen worden uitgevoerd;

dat het daarom van belang is, dat elke afdeling uit haar leden enkele deskundigen aanwijst, om deze adviezen bij voorbaat op te stellen;

dat deze adviezen dan op korte termijn kunnen worden verstrekt als ze gevraagd worden;

dat de afdelingen in hun omgeving steeds rondneuzen naar beplantingsobjecten;

dat ook daarvoor de adviezen van bedoelde deskundigen van groot belang zijn;

dat een afdeling in het oosten van ons land van de Gemeente-plantsoendienst gedaan gekregen heeft, dat bij nieuwe aanplantingen van linden om de andere boom een vroeg- en een laatbloeiende zal worden geplant; dat thans nog wilgen kunnen worden gestekt;

dat U, lezer, dit werk in uw omgeving ter hand zult nemen.

LUISTERVINK.

INGEZONDEN STUKKEN

MEN FLUISTERT:

dat de artikelen van Schotman door vrijwel niemand gelezen worden;

dat papier- en drukkosten te hoog zijn, om die voor dergelijk geschrijf te besteden;

dat ook veel andere artikelen voor de eenvoudige imker te geleerd worden en dus ongelezen blijven;

dat de korfimker het Groentje in 't geheel niet leest; dat het wel degelijk verschil maakt, of men f 3,50 of f 4,50 voor het lidmaatschap moet betalen;

dat een imker met een paar volken nu jaarlijks reeds op een kleine 20 gulden onkosten komt;

dat bij verhoging van het quotum velen zullen bedanken;

dat dit dus een negatief resultaat zal hebben;

dat het dus beter is, 't niet te doen.

EEN ANDERE LUISTERAAR.

DE REDACTIE FLUISTERT TERUG...

dat de één het Groentje niet eenvoudig genoeg vindt;

dat de ander het gaarne wat wetenschappelijker zou hebben;

dat niemand echter het GEHELE Groentje voor zich mag opheisen;

dat zij zich aanbevolen houdt voor toezending van meer artikelen, die de korfimker gaarne leest;

dat het Groentje dan niet kleiner maar groter moet worden;

dat voor het handhaven van de tegenwoordige omvang quotumverhoging nodig is;

dat zij er ernstig naar streeft ieder het zijne te geven, doch

dat zij niet de illucie koestert het steeds ieder naar de zin te kunnen maken.

WAAR VIND IK DRACHT?

Evenals vorig jaar geven we weer een overzicht van voor onze leden belangrijke antwoorden op de vraag, gesteld in de jaarverslagen van de afdelingen: „Zouden er in uw omgeving, buiten de bijen van uw afdeling, nog volken op koolzaad, fruit of heide kunnen worden geplaatst?”

Winschoten: Op koolzaad 100 volken.

Nieuwolda: Wellicht op koolzaad, als 't niet uitwintert.
Frederiksoord: Heide, wellicht omgeving Dwingelo of Emmen.

Steenwijk: Koolzaad in N.O.P. Melden bij: E. Wietsma, imker, Langelille.

Rijssen: Zomerdracht overbevolkt. Voor de heide nog veel te plaatsen in overleg met onze afdeling en diverse bosbazen.

Zetten: alleen op fruit.

Ede: Heide, 1000 volken.

Bunnik: Ja, op fruit.

Middelburg: Ingepolderd Sloe, koolzaad.

Schouwen-Duiveland: ongeveer 1100 volken.

Eethen: Op koolzaad en fruit.

Breda: Mogelijk in de Biesbosch. Nader bericht afwachten.

Heerlen: Vermoedelijk nog wel op fruit.

oliekool

De teler van deze nieuwe bijenplant deelt ons nog mede, dat bestrijding van schadelijke insecten bij deze plant niet nodig is, omdat zij niet door insecten of ziekten wordt belaagd.
Red.

Vragenrubriek

Nieuwe vragen zenden aan:
G. J. Lankkamp, Bathmen.
Antwoorden voor de rubriek „De lezer antwoordt....” aan:
Bijenhuis, Wageningen.

Vraag 65 (Nov. '50): Het door mij gegeven antwoord vereist een nadere aanvulling, die hier volgt:

De ondervinding met deze slinger wees uit, dat de raten niet drooggeslingerd werden zonder de snelheid ten slotte zo hoog op te voeren, dat gevaar ontstond voor breuk. Getracht is, hiervoor een middenweg te vinden door de raten niet loodrecht op de draai-as te plaatsen, doch met een hoek van 60 graden. Dit had echter het bezwaar, dat minder raten tegelijk geslingerd kunnen worden en de raten evenals bij de gewone slingers moeten worden omgekeerd. Voor het grootbedrijf is dit bezwaar (wegens tijdverlies) groter dan het eerstvermelde, dat wellicht de reden is, waarom de radiaalslinger niet voor het kleinbedrijf wordt aangemaakt.
L.

Vraag 6: Bijenveredeling.

Gedurende ongeveer 10 jaar ben ik bijenhouder, maar ik krijg niet wat ik er van verwacht. Nu wil ik a.s. voorjaar eens andere moeren aanschaffen. Ik geloof dat daar de oorzaak zit. Als veehouders doen wij al jarenlang ons best om nakomelingen te krijgen van de hoogste productiedieren. Zo moet het mijns inziens ook met de bijen zijn.

Wat zijn voor ons klimaat de beste honinghalers? Krainer, Italianen of welke andere? Wat is het verschil tussen deze bijen en wat voor bijen zijn de Carnica's?

L. v. d. B. te L.

Antwoord: Er heersen over verbetering van onze bijenstand verschillende meningen en ieder is er natuurlijk van overtuigd, het bij het rechte eind te hebben. Het is vrijwel onmogelijk in de beperkte ruimte der vragenrubriek mijn opinie weer te geven. In 't kort is deze als volgt:

Invoer van vreemde koninginnen, b.v. van het Karinthische ras (Krainers of Carnica's), ter vervanging van onze inlandse bij, zou gepaard moeten gaan met een totale oprui-

ming van onze inlandse moeren, daar het in de bijenteelt nu eenmaal minder eenvoudig is, ongewenste paring te voorkomen, zoals dat bij de veeteelt kan. Zouden we b.v. door de gemelde maatregel niet toe te passen, met de Krainers een bij importeren met een iets langere tong, dan zouden we daarnaast (en ook al daarbij) bijen binnenhalen en fokken met groter zwermrust dan onze inlandse bij, die vanzelfsprekend ook al een kruisingsproduct is. Waar onze eigen bij echter volken in groot aantal bezit, met weinig vatbaarheid voor ziekten, met goede haaldrift, weinig neiging tot steken en, bij goede verzorging met matige zwermrust, ben ik er voorstander van, uit onze eigen volken de beste te kiezen ter voortplanting, temeer omdat deze bij ons klimaat zijn aangepast. Zelf deed ik al meer dan 25 jaar als volgt: tegen de darrenslacht maak ik een volk moerloos (dit behoudt dan de darren als er praktisch nergens meer darren zijn en welke weinige dan niet of niet ver meer wegvliegen). Tegelijk kweek ik jonge moeren, die dan (eind September of begin October) worden bevrucht door de eigen darren. Het door mij bereikte resultaat is: bijna nooit een zwerm, zware volken, die zo weinig steeklustig zijn, dat U er vlak voor zoudt kunnen gaan zitten om een krant te lezen. Ik ken er, die mijn methode met volle tevredenheid toepassen.
L.

Vraag 7. Invoeren teeltkeuskoninginnen.

Ik heb enige volken, waarvan de koninginnen niet deugen en wilde nu één of meer nieuwe teeltkeuskoninginnen invoeren van het Krainer ras. Met het oog op de koolzaaddracht wou ik ze voor die tijd invoeren en wel volgens de methode van Br. Adam, beschreven in het „Groentje” van November 1950. Is dit het juiste tijdstip of moet het meer in de zomer gebeuren? Kunt u mij ook adressen opgeven, waar bedoelde koninginnen gekweekt worden en wat is ongeveer de prijs er van?

D. V. te O.

Antwoord: U kunt zonder bezwaar de weg volgen, door Br. Adam in het blad van November aangegeven. Blader voor adressen en prijzen de advertenties van de laatste jaargang eens door.

Vraag 8: Spinnen in de kasten. Volken overbrengen in nieuwe kasten. Wintersterfte.

a. Voordat Walcheren onder water werd gezet was ik enkele jaren in het bezit van bijen. Heb 4 jaren niet geïmkerd, omdat er niets te halen was dan garnalen en bot, niets voor de bijen. De laatste 3 jaren is er weer wat te halen. Vóór de inundatie bijna nooit spinnen in de kasten, maar nu moet ik soms twee maal per week de zaak doornemen om die luidjes te verwijderen. De kasten staan vrij opgesteld, zonder afdak of beschutting. Alles wordt zo zuiver mogelijk gehouden, doch zonder resultaat. Voor de kleintjes ben ik niet bang, maar het zijn soms van die grote veldspinnen, kanjers soms. Weet u er raad voor?

b. Wens mijn volken over te plaatsen in nieuwe kasten. Wat is de beste manier? Geleidelijk? Eerst bovenbak, daarna onderbak? De nieuwe kasten uitroken of beroken met wasrook?

c. Wat verstaat men onder abnormaal aantal dode bijen? 25-50 stuks? Heb deze winter slechts een enkele dode bij gevonden, maar vandaag (13 Februari) lagen er bij enkele kasten 30 à 40 stuks en dat was van één dag. Gisteren alle kasten nagezien en alles best in orde wat voedsel en leven betreft. De dode zijn zien er uit of ze reeds maanden dood zijn, een enkele lijkt pas dood te zijn. Wat denkt u hiervan?

D. J. V. te O. S.

Antwoord:

a. Wanneer u last hebt van spinnen moet u vooral niet alleen de grote spinnen opruimen maar (en dit vooral in deze tijd van 't jaar) de nestjes (ongeveer ter grootte van een erwt) waarin, in een spinsel, eitjes of jonge spinnen zitten. De laatste worden na enige vervellingen uw grote spinnen.

b. U kunt uw gehele volk het beste in éénmaal na voorzichtige beroking in de nieuwe kasten overbrengen.

c. Dat u na een winterzit van twee maanden op één dag slechts 30 à 40 dode bijen vindt is een goed teken. Het steeds geleidelijk afsterven van bijen is in uw geval oorzaak, dat u dode bijen vindt, die misschien reeds in November gestorven zijn.
L.

Vraag 9: Aanschaffing van reinbevruchte moeren.

Er wordt de laatste tijd veel propaganda gemaakt voor het kweken van Krainer koninginnen op Schiermonnikoog. Het nut en de wenselijkheid hiervan zien wij terdege in, maar daar onze afd. merendeels bestaat uit arbeiders en de hoge prijzen, welke voor bevruchte moeren moeten worden neergeteld, niet zijn te betalen, zou het ons gewenst voorkomen dat de Vereniging zelf zich ging toeleveren op het kweken hiervan en deze dan tegen kostprijs ging distribueren onder de leden. Zou hier iets op te vinden zijn?

H. B. te E. C.

Antwoord: Dit is een kwestie voor ons Hoofdbestuur, tenminste wanneer dit vreemde koninginnen de voorkeur geeft boven verbetering van ons eigen bijenras. L.

Vraag 10: Kunstraat inzetten. Stufmeelsurrogaat.

a. Het electrisch insmelten van kunstraat wordt algemeen aanbevolen. Kan dit ook op eenvoudige wijze, met een zaklantaarnbatterij?

b. Wanneer is de juiste tijd om magere melkpoeder als stufmeelsurrogaat te voeren?

c. Wat is de beste methode?

d. Is er een beter surrogaat voor stufmeel dan magere melkpoeder?

Antwoord:

a. Dit gaat niet met een zaklantaarnbatterij.

b. Indien de bijen gebrek hebben aan stufmeel is toediening van een vervangingsmiddel nu gewenst (op dit ogenblik, nu een broednest gevormd wordt).

c. Lees als antwoord hierop vraag 66, in het no. van Nov. 1950.

d. Misschien. Imkers echter, die ondermelkpoeder wel eens gebruikt hebben, zijn over de resultaten altijd tevreden. L.

Vraag 11: Kastverwarming.

Ik heb een Simplexkastje gemaakt waarbij de bodem een portaalje heeft, zoals bij meerdere V. S.-kasten het geval is. Nu heb ik in een blikken sigarendoos een electrisch elementje gemaakt, dat verwarmd wordt door ± 25 volt stroom van een transformator. Deze doos heb ik in de bodem gemaakt boven 't portaal, dus onder de plaats van het broednest. Nu zou ik uw mening willen weten of dit voordeel aan de broedaanzet in het voorjaar zal doen of dat dit door een of andere reden nadelig voor het volkje kan zijn. Ik wil dit proberen bij wijze van experiment, maar als dit eerder door een andere **liefhebber-imker** reeds is geprobeerd en mislukt, dan doe ik het natuurlijk niet. Moet ik dit alleen overdag aansluiten, alleen bij goed vliegweer en wanneer stufmeel te halen is, of moet ook 's nachts dit kachelkje aanblijven? P. H. te Z.

Antwoord: Proberen kost niets en als het met verstand gebeurt, zullen er geen nadelige gevolgen van kunnen komen. Natuurlijk mag de kasttemperatuur niet te hoog worden en moet in ieder geval de verwarming worden uitgeschakeld als het weer ongunstig is voor het uitvliegen der bijen. De verhoogde temperatuur in de kast zou anders de bijen voeren tot vliegen bij slecht weer. Indien u er zeker van bent dat de kasttemperatuur niet te hoog wordt (thermometer gebruiken), kunt u 's nachts

de stroom ingeschakeld laten. L.

De redactie is vooralsnog van mening, dat verwarming onafgebroken, dag en nacht moet worden voortgezet tot b.v. half Mei en dat de bijen door verwarming niet ontijdig uitvliegen. De bijen moeten steeds water ter beschikking hebben en voldoende stufmeel. U ziet dat er nog geen vaste lijn in de meningen zit. Probeer het desgewenst met één volk om ervaring op te doen. (Red.)

Afdelingsberichten

KRING DRENTHE

Jaarvergadering op Zaterdag 7 April a.s. te 2.30 uur n.m. in café „Bellevue" te Assen. Toegankelijk voor alle leden in Drenthe. Stemgerechtigd zijn alleen de afgevaardigden van de bij de Kring aangesloten afdelingen. De agenda wordt t.z.t. aan de afdelingssecretarissen gezonden.

PEDEDEMORS, Kringsecretaris.

AFDELING BILTHOVEN

Voor een tot de laatste plaats bezette zaal hield Dr. Ir. Temme, directeur van de Kali-import Maatschappij, een voordracht over de invloed van bemesting, en meer speciaal kalibemesting, op de nectarafschieding. Na een zeer interessante inleiding over het ontstaan van de bodem van ons land en de voor- en nadelen van overvloedig en eenzijdig gebruik van kunstmeststoffen, vestigde de inleider de aandacht van de aanwezigen op de proeven van Munochin en Gubin, welke aantonen dat kali een zeer sterke invloed uitoefent op de nectarafschieding. Behalve een sterk verhoogde nectarproductie werd ook een zeer druk bijenbezoek op de proefvelden waargenomen. De onderzoekingen van Dr. Ewert en Maurizio wijzen in dezelfde richting. Al met al een zeer leerzame avond, welke door vele niet-imkers werd bijgewoond. In zijn dankwoord aan de spreker moedigde de voorzitter de aanwezige tuinlieden en landbouwers aan, zelf met imkeren te beginnen. Een mooie geluidsfilm vulde het gesproken woord op prettige wijze aan.

AFD. BLOEMENDAAL EN OMSTREKEN

Op 17 Nov. hield onze afd. een bijeenkomst voor leden en genodigden, waaraan een korte huishoudelijke vergadering voorafging.

Deze avond werd verzorgd door de heer v. Dijk, secr. van de afd. Bilthoven, met een verzameling prachtige kleurenfilms en geestige conferentie. Vooral de film over het reizen met bijen in Australië trok zeer de belangstelling en de avond mag dan ook zeer geslaagd genoemd worden. Navolging door andere afdelingen kan dan ook aanbevolen worden.

Op 25 Jan. werd de jaarvergadering gehouden waarvan een grote verloting in een lezing door ons medelid, Drs Wolff, deel uitmaakte.

De lezing door Drs Wolff over zijn bevindingen en resultaten met het toedienen van vitamines aan zijn bijen, bleek buitengewoon interessant en leerzaam te zijn en het zou ons niet verbazen indien, naar aanleiding van de door hem met zijn proefnemingen verkregen resultaten, vele leden het komende voorjaar tot het toedienen van vitamines aan hun bijen zouden overgaan.

Indien er afdelingen zijn die de heer Wolff ook eens zouden willen horen over dit onderwerp, kunnen zij zich wenden tot de secretaris van onze afdeling, Vijverweg 33, Bloemendaal.

J. BACKHUYS, secr.

AFDELING DRIEL

De afd. Driel en omstreken bracht voor haar leden de kleurenfilm „Van Immen en Imkers".

In deze film is het hele bijenleven op zo'n voortreffelijke wijze vastgelegd, dat er hier waarlijk gesproken mag worden van een documentaire.

De heer R. v. d. Berg, voorzitter van de plaatselijke afdeling, wees op het grote belang, dat de fruitkwekers hebben bij een goede bijenstand in hun bongerds. Hij wakte de bezoekers (er waren ook vele niet-imkers en schollers aanwezig) op, om ook te beginnen met bijen te houden. En dat, met een beetje liefde voor de natuur, dit niet eens zo moeilijk

is, wordt bewezen door J. W. Timmer, die, ofschoon hij pas twaalf jaren is, zelf ook al bijen houdt, en niet alleen bijen houdt, maar zelfs al secretaris is van bovengenoemde afdeling. Men ziet hem hier in een pruimenboom, die mede dank zij zijn bijen een prachtig gewas te zien geeft.

AFD. APELDOORN

Het adres van de secretaris is thans: A. D. Binnendijk, Deventerstraat 220, telefoon 5827.

AFD. GORKUM

De afd. Gorkum en Omstreken hield op 24 Jan. vergadering. De opkomst was als steeds gering. Bij acclamatie werd de heer W. v. d. Hoef als bestuurslid herkozen. Door de heren Koldam en Snoek werden de boeken nagezien en in goede orde bevonden. Heel jammer werd het gevonden dat de heer Nieuwstad niet aanwezig was, men had een aardig debat verwacht naar aanleiding van diens schrijven in het Groentje.

Onder dank sloot de voorzitter, de heer Kruyt, de vergadering en hoopt dat de heer Nieuwstad bij de volgende vergadering aanwezig is.

A. J. DE JONG, secr.

AFD. HEERDE

Op 24 Jan. j.l. hield de afd. Heerde haar jaarvergadering. De voorzitter, de heer J. Geurken, opende deze vergadering en kon zich niet verheugen over een grote opkomst. Na het voorlezen van de notulen en het jaarverslag 1950 werd de rekening over 1950 ter inzage gelegd. De heer J. Stomphorst deelde namens de controlecommissie mede, dat kas en boeken in orde bevonden waren.

Bij de bestuursverkiezing werd de heer B. J. Westenberg (met volle meerderheid) herkozen, de penn. J. Hofmeyer stelde zich niet weer herkiesbaar: in diens plaats werd gekozen de heer M. v. Ewijk. Hierna sprak de voorzitter enige waarderende woorden tot onze schiedende penningmeester, die 24 jaren deze functie heeft bekleed. Verder werd nog besproken om gezamenlijk te reizen naar het koolzaad en de klaver in de N.O.P. Daartoe werd besloten en men kan zich bij de eerstvolgende suikerbestelling opgeven.

G. J. VAN DIJK, secr.

AFDELING STEENWIJK

De afdeling Steenwijk e.o. hield 18 Jan. j.l. haar jaarvergadering. Ruim 20 leden waren aanwezig. De voorzitter, de heer Groters, heet allen welkom, in het bijzonder drie nieuwe leden, waaronder de jongste inker onzer afdeling, juist van de lagere schoolbanken. Na behandeling der ingekomen stukken wordt besloten in Februari een lezing te houden over drachtplanten en arachtperioden. Door de heren Meulenbergh en Visscher worden de kasbescheiden gecontroleerd en in orde bevonden, waarna aan de penningmeester dank wordt gebracht voor zijn accuraat beheer. De secr. pen. m., de heer Bruinsma, geeft nu een jaaroverzicht over 1950, waar we in het kort 't volgende aan ontlennen: Op 1 Januari 1950 telde de afdeling 76 leden, op 31 December 64. In 1950 werden 7 ledenvergaderingen gehouden, die goed waren bezocht. Op 3 Februari draaide voor de afdeling Frederiksoord en Steenwijk de kleurenfilm „Van Immen en Imkers" die zeer in de smaak viel en goed bezocht was. Een lezing werd gehouden en een prachtafbeelding in de vorm van een „twee minuit-praatwedstrijd over een bijenonderwerp" georganiseerd. Besloten werd tot het houden van een cursus voor gevorderden, die in October is begonnen en zomer 1951 zal eindigen met als cursusleider de heer Stebering uit Noordwolde. Naar de algemene vergadering werden 2 afgevaardigden gezonden, terwijl ook de inkerdag te Dordrecht werd bezocht. Het maandblad werd regelmatig ontvangen, enkele leden zouden dit nog graag iets meer uitgebreid zien. De suiker werd op tijd ontvangen en gedistribueerd, jammer dat enkele nabestellers de kostenberekening verhogen. De voorjaarsontwikkeling was goed en gaf bij enkele inkers een honingoverschot. De zomer was overal slecht, slechte ontwikkeling en nergens honing. De heide maakte het voor de inkers die de heide bezochten weer wat goed.

Nu volgt bestuursverkiezing. De heer Wesselon wordt herkozen. De secretaris-penningmeester, de heer Bruinsma, verzocht geen stemmen op hem uit te brengen wegens aanstaand vertrek. In zijn plaats wordt gekozen de heer E. van Elven te Steenwijk. De voorzitter spreekt enkele waarderende woorden tot de scheidende secr.-penn., hij dankte hem voor hetgeen hij een klein tiental jaren voor de afdeling heeft gedaan en biedt hem namens de leden een fraaie vulpenhouder met inscriptie aan.

De heer Bruinsma dankte leden en voorzitter voor de prettige samenwerking gedurende de jaren van zijn lidmaatschap en zegt hen van harte dank voor het fijne cadeau dat hem steeds zal herinneren aan de vele genoeiglijke inkersavonden en inkersvrienden der afdeling Steenwijk. Als dan de suikerkaarten zijn uitgedeeld en sigaren rondgegeven, vangt nog een gezellig samenzijn aan. Een drietal mooie

filmpjes over het leven der dieren met prachtige natuuroptnamen doet de tijd omvliegen en het is al over elfen als de heer Groters deze welgeslaagde avond sluit.

AFD. UTRECHT

In samenwerking met de Kon. Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde, afd. Utrecht, de Utrechtse Bloemisten-Patroonsvereniging en de Vereniging van volkstuinters „Ons Buiten" heeft onze afdeling op 12 Januari een filmavond met toelichting over Bloemen en Bijen georganiseerd.

De ruim 200 bezoekers hebben, nadat de voorzitter, de heer Van Dorssen, met een enkel welkomstwoord de vergadering had geopend, met aandacht geluisterd naar de korte, doch geestige en interessante inleiding van de heer J. H. van Dijk, secretaris van de afd. Bilthoven en hoofdbestuurder, over bijen en imkeren. Daarna werd een aantal lantaarnplaatjes vertoond en toegelicht, waarna enige fraaie films over het leven der bijen en het reizen daarmee werden gedraaid. Na de pauze — waarin de bezoekers gelegenheid ontvingen onder het genot van een kopje thee zich met elkaar te verstaan — werd een aantal films vertoond over bloemen en bloementuinen. Het kan niet anders of er is van deze avond een grote propaganda voor onze bijen uitgegaan, vooral omdat de wijze van organisatie zeer velen bijeen bracht, die, hoewel geïnteresseerd bij het bijenleven, daarvan toch in de regel weinig van af weten.

Ik ben van mening, dat dergelijke avonden niet anders dan ten goede kunnen komen aan het doel van onze vereniging om inkers te kweken en het houden van bijen te bevorderen, wat in het belang is van land-, fruit- en tuinbouw.

J. W. DE GROOT, penn.

PROPAGANDA-AVOND AFDELING ROTTERDAM

Op 15 Januari werd een propaganda-avond gegeven. Na een inleiding door de voorzitter der afdeling, de heer W. H. v. Mourik, waarin hij de ca. 350 aanwezigen, in hoofdzaak leden van de diverse volkstuintenhoudersorganisaties, welkom heette, kreeg de spreker van deze avond, de heer J. H. van Dijk uit Bilthoven, het woord. Deze memoreerde in een met geestdrift uitgesproken rede de grote waarde van de bijen voor de honing- en wasproductie, maar stelde vooral in het licht de ontspanning en de rust, die van het bijenhouden uitgaan. Ook bleek uit zijn verhandeling het nut van de bijen voor vroege bestuiving van vruchtbomen en andere gewassen, hetgeen ook voor de liefhebberij van de volkstuintenhouders van betekenis is. Naar sprekers mening is er nog een groot tekort aan voldoende bijenvolken en gaan jaarlijks nog vele tonnen honing verloren, doordat de bronnen niet voldoende benut worden. Hij wakte tenslotte de aanwezigen op zich in verbinding te stellen met het bestuur of leden van de Rotterdamse afdeling.

Daarna werd een Amerikaanse film gedraaid waarin op duidelijke en zeer interessante wijze het bijenleven werd getoond en een Australische film, die het reizen met de bijen naar bloeiende wouden, soms over meer dan 2000 km afstand, liet zien.

Na de pauze draaide een pracht kleurenfilm over de beroemde Engelse koningstuinen, een film over de groei van een bolgewas en tenslotte een film over de waarde van bloem en plant voor de samenleving.

Een zeer geslaagde avond.

P. KLAPWIJK, secretaris.

AFD. WESTERBOEK

De afd. kwam op 15 Februari in jaarvergadering bijeen. De opkomst van de leden was matig. Er werd een gratis verloting gehouden. Tevens werd een commissie ingesteld om voor het zwermen een oogje te houden op de lokkorven en zo nodig de politie te waarschuwen. In plaats van H. Naber te Elp werd als bestuurslid gekozen A. Bos, die de benoeming aannam.

J. TIMMER, secr.

AFD. SURHUISTERVEEN

De afd. Surhuisterveen vervult de droeve plicht U in kennis te stellen van het onverwachte overlijden op 1 Febr. van haar actieve secretaris-penningmeester de heer

Hendrik Meester

in de ouderdom van 66 jaren. Bijna 25 jaren was deze functie bij hem in goede handen. Hij blijft bij de vereniging steeds in gedachten. Dat zijn ziel juicht in zijn eeuwig tehuis zij de achtergeblevenen tot troost.

Het bestuur der afd. Surhuisterveen,

J. M. POOL, voorz.

AFDELING HAAKSBERGEN

De afd. vergaderde op 16 Februari, aanwezig waren 35 leden. Bij de bestuursverkiezing werden de beide aftredende bestuursleden, de heren H. G. van Veen en H. H. A. Aarnink met grote meerderheid herkozen. Van de gelegenheid om suiker te bestellen werd druk gebruik gemaakt. Na verloting van enkele inkersartikelen werd het financieel verslag voorgelezen.

Door het bestuur werd er op gewezen om de benodigde inkersartikelen zoveel mogelijk van de eigen afd. te betrekken. Besloten werd daarna om het jaarlijkse uitstapje dit jaar naar Munster en Omstreken te maken en daar dan ook enige inkers te bezoeken. Door de voorzitter werd daarna aan de heer A. Meyer dank gebracht voor de vele werkzaamheden door hem verricht gedurende de negen jaren dat hij als secretaris-penningmeester der afd. werkzaam was.

Na de rondvraag werd de vergadering door de voorzitter gesloten.

G. W. LANTINK, secr.-penn.

Inhoud:

Voor beginners	33
Honinghandel	34
De lezer schrijft	35
Koninginnekweek-kwesties	36
Bijen in de boomgaard	37
De Nederlandse Bijenweide	38
Tuinbouwgids 1951	39
De Proefbijenstand van de Bedrijfsraad geopend!	40-41
Uit de Jaagkieps	42
Is de bestuiving ook voor zelf-fertiele perenrassen door de honingbij nodig?	43
De lezer antwoordt:	44
Vragenrubriek	46
Afdelingsberichten	47

SPEURBIJTJES

- TE KOOP: 10 Goedbevolkte Bijenkasten (7 Simplex en 3 Minderh. kasten) bij H. BOELIS, Koewijzend 3, Blokker.
- TE KOOP AANGEBODEN: 12 Goed ingewinterde Simplex kasten met toebeloren en slinger. BOSVELD, v. Limburg Stirumweg 10, Oosterbeek.
- TE KOOP AANGEBODEN: Weinig gebruikte 6-raams verzendkistjes à f 4.75 per stuk.
TE KOOP GEVRAAGD: Prima slingerhoning. Bemonsterde offertes aan P. BOERDAM, Almerkerk.
- TE KOOP: 15 Nieuwe Simplex kasten en 20 gebruikte Simplex kasten, 10 Broed- en 10 Honingkameramen. Tegen elk aannemelijk bod. P. de WITH, Lopiker-Kapel 154a, te Lopik.
- TE KOOP tegen ieder aannemelijk bod: plm. 15 Simplex kasten en 5 korven, alle bevolkt. Tevens lege kasten, losse randen en raampjes, koninginnekastjes, enz. Staande Viaduct Wassenaar. Te bevragen: J. Zandstra, Kompasstraat 77, Scheveningen.
- KOOPJE: Goed bevolkte Simplexkast, 10 raams f 18.— Waskanon (zelf oude raat opsmelten) f 10.— Alles prima. Ongefrankeerde verzending. A. WILLEMS, Hem (N.H.)
- TE KOOP: 28 d.w. Simplexkasten goed bevolkt, 6 lege kasten en 4 korven, plus verder alle bijengereedschap, wegens emigratie Canada. A. J. H. OVERVELDE, Ceintuurbaan 22, Deventer.
- TE KOOP tegen elk aannemelijk bod: Vijf zeer goede dubbelwandige kasten met prima volken. Veel toebehoren. Kunnen op koolzaad geplaatst worden, omgeving Rotterdam N. — C. NEEF, Grindweg 52, Rotterdam N., Telefoon 46894.
- TE KOOP: 12 Bevolkte verbeterde Simplexkasten, geheel compleet. 6 ledige kasten, 16 korven, een partijtje heideraathoning. H. MIDDEL, P 151, Nieuw Buinen.
- TE KOOP AANGEBODEN: Zeven 6-raams volkjes, Simplex maat. Te bevragen: F. A. v. d. LINDE, Mijnsheerenlaan 39B, Rotterdam Z.
- TE KOOP: 20 Simplexkasten, met nateelt Krainer bijen per stuk f 45.— Honingslinger f 30.— VAN HATTEM, A 771, Slidrecht.
- TE KOOP: 2 Simplex 4 enkelwandige goed bevolkte kasten. 2 kastjes 5-raams 1 bevolkt, 4 koninginnen teeltkastjes. J. HUFTEEN, Veenweg 156, Deventer.
- TE KOOP GEVRAAGD: Een in goede staat verkerende kleine honingpers. Aanbiedingen aan: J. D. v. GELDEREN, „Heimerstein“ Rhenen.
- TE KOOP: Bijenvolken, 3 in korven à f 20.— p. st.; 1 in Simplexkast f 30.— J. EKKERMAN, Nieuwe Westerstraat 224, Enkhuizen.
- TE KOOP: 2 op 20 ramen goed ingewinterde sterke volken, in enkelw. Simplexkast à f 20.— 1 weinig gebruikte lichtkast Simplexmodel f 25.— 1 zeshalfraams koninginnenkweekkastje f 5.— H. BELLE, Zaanenlaan 182, Haarlem.
- TE KOOP: Volken op 5 ramen. Enig materiaal: Koninginneteeltkastjes, voederballons, volledig uitgeruste kasten, beroker, zonnewassmelter, demonstratiekastjes. CANCRINUS. Dwingelo.
- TE KOOP: ± 150 meest nieuwe en gebruikte markt-kastjes, 6-raams, spotprijs à f 2.50 per stuk. M. DORST, Herkingen.
- GEVRAAGD: Een Krainervolk (je) (Carnica). Voorjaarslevering. Aanbiedingen: H. PH. VAN DER DONK, Violierenweg 20, Wassenaar.
- Wegens sterfgeval TE KOOP: 3 goed bevolkte bijenkasten, Simplexmodel, moeten weg. WED. H. SANTBULTE, Kromme Elteboog 5, Gendringen.

Hebt U al 'n Stuifmeelval?

Foto's zie blz. 25 Februari-Groentje. Opgeven of de val bestemd is voor Simplex, Enkelwandige Simplex of Verbeterde Simplex.

Stuifmeel in de bijenwoning
Geeft meer bijen, dus: meer honing.

P R I J S : V I J F G U L D E N

Alles wat U nodig hebt:

- Merkapparaat (genummerde stanioelvelen in de bekende kleuren, ponsje, lijm) f 2.50
- Merkgarnituur (verfpoeder in de bekende kleuren, oplosmiddel, verdunningsmiddel, merkstift, aanmengschaaltjes, alles gemonteerd in massief houten blok) f 2.—
- Vaseline om vastkitten te voorkomen, per pot f 0.65
- Carbol, gereed voor gebruik, per flesje f 0.40
- Carbollap, Engels pluksel, het beste . f 1.—
- Oriëntatieschilden, stermodel, vergemakkelijken uw bijen en koninginnen het terugvinden van hun eigen woning, vier kleuren, per stuk f 0.16
- Aluminiumcijfers voor het nummeren van kasten, groot model 6 cent, klein model 4 cent per stuk.
- Raampjesgreep Simplex f 1.—
- Raampjestang Alberti f 2.60
- Koninginneroosters zink, nu nog . . . f 1.40
- Koninginneroosters (draadrooster Herzog) nu nog f 2.60
- Meubelwas per pot f 0.65
- Gaatjesapparaat f 3.75, met afstandbeugel en tafelklem f 4.25
- Dreispitze voor de koninginneteelt, per dozijn f 1.80
- Merknetje f 0.50
- Moerfuik van Dr Peeters, voor 't vangen en merken van uw koninginnen . . f 4.—
- Omlarflepels, zover de voorraad strekt f 1.15

STUUR ONS uw ruwe droge raat, WIJ BETALEN f 1.20 per kg.

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

- TE KOOP: 55 Korven met bijen in nieuwe korven. A. STEENGE. Ermerweg. Emmen.
- Wegens afschaffing TE KOOP: 3 goed bevolkte en 3 lege Simplexkasten, volledig. Verder nieuwe flacons met deksel en etiket, en suiker, enz. ALTENA, Deldenerstraat 388, Hengelo.
- TE KOOP: tegen elk aannemelijk bod: 17 goed bevolkte korven, 40 lege korven en opzetranden plus krammen, liefst in één koop. Bij H. HAMMINGA, Hoofdkade 61, Ter Apel.

ALS U IMKERT voor de vreugde.....

van het bijhouden, kan het oplappen van een zwak volkje U veel voldoening schenken. Maar als U honing wilt oogsten, wees dan onverbiddelijk en voeg nu uw zwakke volken samen met sterke. De refs met weinig, doch sterke volken kost minder en brengt meer op.

HET IS EEN ERNSTIGE FOUT

van de Nederlandse imker, dat hij geen lege kasten op zijn stal kan zien. Deze fout kost hem veel tijd en veel geld. Wat is het een gemak, dat U straks lege woningen hebt om de overvloedige kracht van uw sterke volken op te vangen!

DENKT U HIER EENS OVER NA :

Stuur alleen sterke volken naar het koolzaad. Maak tegen het einde van de dracht een aflegger met de oude moeder in de lege kasten, die U door samenvoegen van volken hebt overgehouden. Of maak tegen het einde van de dracht een kunstzwermer in een lege kast. U bent gauw door het zwermen heen. Door het verwisselen van raampjes hebt U gedurende de zomer de volkssterkte in de hand. Vervang oude moeren, die het niet goed deden, door edelkoninginnen. (Om tijdens de koolzaad-dracht snel de moeren te vinden is het noodzakelijk ze nu te merken). Niet hoeveel volken U houdt, maar hoe U ze houdt is van belang. Als U er niet uit kunt komen, bespreek de bedrijfswijze voor het koolzaad dan eens op een praatavond van uw afdeling of raadpleeg een ervaren collega!

OOK VAN BELANG IS :

dat U uw benodigdheden bestelt bij de handelsinstelling van uw eigen Vereniging, die niet tot taak heeft te verdienen maar te dienen. Het Bijenhuis te Wageningen levert het beste tegen de laagste prijzen:

Simplexkast compleet	f 30.50
Fruïtkwekerskast compleet	f 21.—
Verbeterde Simplex compleet	f 42.—
Enkelwandige Simplex compleet	f 27.50
Broedramen per 100 f 17.—, per stuk	f 0.17½
Honingramen per 100 f 16.50, per stuk	f 0.17
Ronde korven, per stuk	f 4.50
Kunstraat tegen dagprijs.	
Blaasbalgberoker	f 6.—
Rookblazer, een Dathepijp die niet zwaar in de mond hangt doch aan een koord om de hals wordt gedragen	f 6.—
Beroker Vulkaan, geheel automatisch	f 16.—
Dathepijp met kogelventiel	f 4.60
Dathepijp zonder kogelventiel	f 4.30

* Een nadere beschrijving van bovenstaande artikelen vindt U in onze Imkersgids 1950 en in onze vorige advertentie. Al onze prijzen zijn vrijblijvend.

Giro 1171

Tel. 2863

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS **WAGENINGEN**